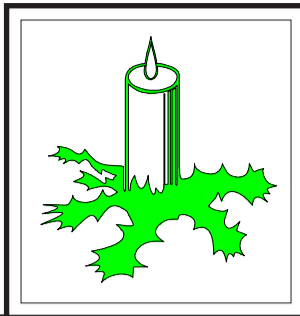

Η ΒΗΡΑ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΦΕΡΩΝ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Ν. ΕΒΡΟΥ
Μέτωνος 2 - 104 36 Αθήνα - Τηλ. 52.33.407 • ΕΤΟΣ 4^ο • ΦΥΛΛΟ 22^ο • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1999

Η ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ στις 7 Νοέμβρη στο Ξενοδοχείο *Εσπέρια* η (δεύτερη κατά σειρά) εκλογοαπολογιστική συνέλευση του Συλλόγου μας με θέματα **τον απολογισμό δράσης** του Διοικητικού Συμβουλίου, **τον οικονομικό απολογισμό** και την **εκλογή Εφορευτικής Επιτροπής**, η οποία και θα διεξάγει τις εκλογές στις 21 Νοέμβρη για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου, Ελεγκτικής Επιτροπής, και Αντιπροσώπων για την Πανθρακική Ομοσπονδία Νότιας Ελλάδας.

Η παρουσία των μελών στην πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν καλή. Αν και έγινε προσπάθεια να έρθουν περισσότεροι συμπατριώτες μας, αυτό δεν κατέστη δυνατό.

Το προεδρείο της Συνέλευσης απαρτιζόταν από τους: Ιωάννα Παπάζογλου, πρόεδρο, Αντώνη Παπαδημητρίου, αντιπρόεδρο και Τριάδα Λαζίδου, αντιπρόεδρο.

Η ατμόσφαιρα ευχάριστη, η συντροφιά φιλική και η συζήτηση ουσιαστική πάνω στα θέματα που θίχτηκαν, τόσο από τον απολογισμό της Προέδρου όσο και σε άλλα που μπηγαν από τα μέλη. Ο διάλογος πλούσιος, και οι προτάσεις που έγιναν από μέλη ήταν αρκετές και αφορούσαν διάφορα ζητήματα.

Μεταξύ των αποφάσεων που πάρθηκαν ήταν η προσπάθεια ενδυνάμωσης του Συλλόγου με την προσέλευση νέων μελών στη δράση του.

Εκδηλώθηκε το ενδιαφέρον των παρισταμένων μελών για τη λειτουργία του Λαογραφικού Μουσείου που υπάρχει στις Φέρες και λειτουργεί με πρωτοβουλία του συμπατριώτη μας Νίκου Γκότση.

Αποφασίστηκε το νέο Δ.Σ. που θα προκύψει από τις εκλογές να προβεί σε όλες εκείνες τις προσπάθειες που θα βοηθήσουν στην προβολή αυτού του Μουσείου, στη στήριξη και ενίσχυσή του, έτσι ώστε να πάρει νομική μορφή με τη συμμετοχή των φορέων της πόλης, για να έχει προοπτική και μέλλον η προσπάθεια αυτή.

Επίσης η Γενική Συνέλευση εξέφρασε την αλληλεγγύη της προς τους σεισμόπληκτους της Αθήνας και αποφάσισε να σταλεί

ψήφισμα προς τον αρμόδιο υπουργό του ΠΕΧΩΔΕ, με το οποίο θα ζητά την άμεση συμβολή του Κράτους και την ουσιαστική ενίσχυση των σεισμοπαθών.

Εξουσιοδότησε το ΔΣ να επισκεφθεί τις σεισμόπληκτες περιοχές και να ενισχύσει οικονομικά τους πληγέντες με ένα συμβολικό ποσό που θα κατατεθεί στην Εθνική Τράπεζα για το σκοπό αυτό.

Ακόμη, αποφασίστηκε να σταλεί ψήφισμα διαμαρτυρίας προς την αρμόδια υπουργό Πολιτισμού, με το οποίο θα εκφραζόταν η διαμαρτυρία της Γ.Σ. κατά της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μουσείου, από το οποίο εξαιρείται ο αρχαίος Ελληνικός, ο Ρωμαϊκός και Βυζαντινός πολιτισμός, και τέλος,

Αποφασίστηκε να σταλεί ψήφισμα διαμαρτυρίας προς την Κυβέρνηση και την Πρεσβεία των ΗΠΑ με το οποίο θα εκφράζεται η αντίθεσή μας για την επίσκεψη του Προέδρου των ΗΠΑ στην Ελλάδα ως εκπροσώπου του ΝΑΤΟ, που πριν από μερικούς μήνες βομβάρδισε και κατέστρεψε τη γειτονική μας Γιουγκοσλαβία με πρόσχημα δήθεν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου, αγνοώντας παντελώς αυτό που συμβαίνει σήμερα στην περιοχή αυτή των Βαλκανίων με τον αποδεκατισμό των Σέρβων και το διωγμό τους από τα ίδια τους τα εδάφη.

Τέλος, η Γενική Συνέλευση εξέλεξε τριμελή Εφορευτική Επιτροπή για τη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών και όρισε ως ημερομηνία την 21η Νοεμβρίου 1999, ημέρα Κυριακή, στα γραφεία του Συλλόγου.

Τα ψηφίσματα που εξέδωσε η Γενική Συνέλευση δημοσιεύονται στη σελ. 8.

Η Συντακτική Επιτροπή

Αποχαιρετώντας το 1999

Λίγες μέρες μας έχουν απομείνει για ν' αποχαιρετήσουμε το γηρασμένο 1999. Ήταν μια δύσκολη χρονιά που, πέραν των άλλων, σηματοδεύτηκε και από τους καταστρεπτικούς σεισμούς σχεδόν σε όλη την υφήλιο. Ένας χρόνος που άλλους απογοήτευσε κι άλλους ευνόησε.

Βρισκόμαστε στην ανατολή της νέας χρονιάς, του 2000. Κι όχι μόνον. Αλλάζει ο αιώνας και η χιλιετία. Μπαίνουμε στον 21ο αιώνα και στην 3η χιλιετία. Σ' αυτό το θέμα υπάρχουν διάφορες απόψεις. Ανάμεσα σ' αυτές, η πιο σοβαρή είναι εκείνη που υποστηρίζει ότι στην τομή του χρόνου, με τη γέννηση του Χριστού, δεν υπήρχε η έννοια του μηδενός και το αλγεβρικό άθροισμα δύο ίσων και αντιθέτων αριθμών και η αρίθμηση άρχιζε από το ένα. Μια άλλη άποψη υποστηρίζει ότι ο 21ος αιώνας και η 3η χιλιετία αρχίζει από το 2001. Συντόμευσαν, υποστηρίζουν, το χρόνο για καθαρά εμπορικούς λόγους. Είναι κι αυτό ίσως μέσα στο πνεύμα της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας.

Δε θα σταθούμε όμως εδώ.

Ο 20ός αιώνας (ας μην πάμε στη χιλιετία) ήταν μια μεγάλη χρονική περίοδος που σηματοδεύτηκε μεν από πολλές επιτεύξεις σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (στη μηχανική, στην ιατρική, στην πληροφορική, στα ανθρώπινα δικαιώματα), με αποκορύφωμα να διαρρήξει τα γήινα όρια, να κατακτήσει τη σελήνη και να επεκτείνει τις έρευνές του και σε άλλους πλανήτες, όμως στιγματίστηκε από δύο παγκόσμιους πολέμους και από πληθώρα τοπικών συρράξεων.

Παράλληλα ο άνθρωπος δεν εκμεταλλεύτηκε σωστά την τεχνολογία, με αποτέλεσμα να κατοικήσει σε βαθμό απαράδεκτο τη φύση, που με τη σειρά της τον εκδικείται. Αμέτρητες φυσικές καταστροφές ερήμωσαν ό,τι με πολύ κόπο και μόχθο ο άν-

(Συνέχεια στη σελ. 7)

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΚΛΙΝΤΟΝ στην ΕΛΛΑΔΑ

Ο μεγάλος Ρήγας Φεραίος έγραφε ότι: «*Οι Έλληνες δέχονται όλους τους αδικημένους ξένους δι' αιτίαν της ελευθερίας. Απαρνούνται και δεν δίδουν περιποίησιν εις τους τυράννους.*»

Αυτή την διαχρονικής αξίας διαπίστωση του Ρήγα, επαλήθευσε ο ελληνικός λαός με την αποδοκιμασία της πρόσφατης επίσκεψης στην Ελλάδα του Προέδρου των ΗΠΑ Μπιλ Κλίντον. Αυτού του ηγέτη της μοναδικής υπερδύναμης, Πλανητάρχη και μακελάρη των λαών, που την τελευταία δεκαετία του αιώνα μας, μαζί με τους ηγέτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αιματοκύλησαν και διέλυσαν τη Γιουγκοσλαβία, ανοίγοντας το δρόμο για την επικίνδυνη και για τη χώρα μας αλλαγή συνόρων στα Βαλκάνια και την αποσταθεροποίηση της ευρύτερης περιοχής της.

Γιατί ποτέ δεν θα μπορούσε ένας περήφανος για τους πατριωτικούς αγώνες του λαός, όπως ο Ελληνικός, να δεχτεί αδιαμαρτύρητα την επίσκεψη στη χώρα του του αρχηγού της Ευρωαμερικανικής σπείρας, η οποία 78 ολόκληρα μερόνυχτα βομβάρδισε τη Νέα Γιουγκοσλαβία με τα «έξυπνα όπλα» που αιματοκύλησαν το λαό της, κατέστρεψαν τη βιομηχανική της υποδομή και μόλυναν το φυσικό περιβάλλον ακόμη και της χώρας μας.

Στο εικοσάημερο που πέρασε από την αναχώρηση του Κλίντον από τη χώρα, φαίνεται να επαληθεύονται οι προβλέψεις του ελληνικού λαού ότι δεν θα ερχόταν για το καλό μας, όπως διαλαλούσαν και εξακολουθούν να διατυμπανίζουν οι «φιλοι του», γιατί ο Κλίντον:

1) Μίλησε για παραπομπή στο Δικαστήριο της Χάγης ελληνοτουρκικών «διαφορών» και όχι της ελληνοτουρκικής διαφοράς για την υφαλοκρηπίδα, η οποία είναι και η μόνη διαφορά που η Ελληνική κυβέρνηση δέχτηκε μέχρι τώρα. Αυτό δείχνει ολοφάνερα ότι ο Μπιλ Κλίντον αντιλαμβάνεται και βαφτίζει ως «διαφορές» που πρέπει να παραπεμφθούν στο Δικαστήριο της Χάγης όλες τις προκλητικές διεκδικήσεις των Τούρ-

(Συνέχεια στη σελ. 7)

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ

Αγαπητοί συμπατριώτες

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας, όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος σας προσκαλεί στην κοπή της πίτας, που θα γίνει στις **30 Ιανουαρίου 2000, ημέρα Κυριακή και ώρα 5.30' μ.μ. στο Ξενοδοχείο ΕΣΠΕΡΙΑ ΠΑΛΛΑΣ, Σταδίου 22 και Εδουάρδου Λω (Πλατεία Κλαυθμώνος).**

Σας περιμένουμε όλους για γιορτάσουμε τον ερχομό του νέου αιώνα.

Στην ίδια εκδήλωση θα γίνει και η βράβευση των παιδιών που πέτυχαν φέτος στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Με θερμούς χαιρετισμούς
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος
Ελισάβετ Σιγλίδου-Ρέτζιου

Η Γ. Γραμματέας
Μαρία Λαζίδου-Κατσελίδου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Συμπατριώτισσες και συμπατριώτες

Σας ανακοινώνουμε έγκαιρα ότι ο φετινός αποκριάτικος χορός του Συλλόγου μας θα γίνει στις **10 Μάρτιο 2000, ημέρα Παρασκευή, στο Κέντρο "ΤΟ ΚΟΡΤΣΟΠΟΝ" (Πειραιώς 68 - Μοσχάτο, τηλ. 48.27.829 - 48.23.929).**

Σας περιμένουμε όλους για ένα Θρακικό Αποκριάτικο Γλέντι με τη συντροφιά του γνωστού σε όλους συμπατριώτη μας τραγουδιστή ΒΑΓΓΕΛΗ ΔΗΜΟΥΔΗ και την ορχήστρα του.

Οι προσκλήσεις θα κυκλοφορήσουν σύντομα και θα διατίθεται από το γραφείο του Συλλόγου μας.

Και ας μην ξεχνάμε: **Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΟΛΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ!**

Από το Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας & η Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας μας σας εύχονται

**Καλά Χριστούγεννα,
Ευτυχισμένος**

ο καινούργιος χρόνος

και η ανατολή του νέου αιώνα να φέρει σε όλο τον κόσμο

ενημερία,
ειρήνη, & στον καθένα μας προσωπικά υγεία και οικογενειακή ευτυχία.

Απερήμωση

Της Βασιλικής Μπροισίμη
μαθήτριας Λυκείου

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

Καταστροφή της φυσικής βλάστησης

Η καταστροφή της φυσικής βλάστησης, ο σημαντικότερος ίσως παράγοντας που επιταχύνει τους ρυθμούς απερήμωσης, μπορεί να λάβει χώρα μέσω των παρακάτω τρόπων:

- Επέκταση των γεωργικών εκτάσεων σε περιοχές οριακής παραγωγικότητας
- Υπερβόσκηση
- Πυρκαγιές-καταστροφή των δασών

Επέκταση των γεωργικών εκτάσεων

Η επέκταση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην ορεινή και ημιορεινή ζώνη της χώρας μας, ιδιαίτερα όταν δε συνδυάζεται με μέτρα αντιδιαβρωτικής προστασίας, μπορεί να επιφέρει δραματική υποβάθμιση των εκτάσεων αυτών.

Υπερβόσκηση

Ο αριθμός των ζώων που εκτρέφεται στην ορεινή και ημιορεινή ζώνη της χώρας μας, συχνά είναι πολύ μεγαλύτερος από τις δυνατότητες του βοσκότοπου. Αποτέλεσμα αυτού του γεγονότος είναι αφενός μεν η καταστροφή της δομής του εδάφους και αφετέρου η μείωση της πυκνότητας της πούδους βλάστησης.

Δασικές πυρκαγιές

Ένας σημαντικότερος παράγοντας απερήμωσης για την Ελλάδα είναι οι δασικές πυρκαγιές. Στατιστικές της δασικής υπηρεσίας δείχνουν ότι οι δασικές πυρκαγιές τα τελευταία χρόνια αυξάνονται συνεχώς. Κατά την περίοδο 1964-1975, ο μέσος όρος των καμένων εκτάσεων ήταν 129.000 στρέμματα ανά χρόνο, ενώ κατά την περίοδο 1976-1986 η αύξηση ήταν δραματική και έφτασε τα 378.000 στρέμματα ανά χρόνο. Παρόλο που είναι γνωστό ότι, αναγέννηση της φυσικής βλάστησης μπορεί να επέλθει μόνον όταν δεν προηγηθεί έντονη διάβρωση, η μεγάλη συχνότητα εμφάνισής τους τα τελευταία χρόνια έχει έντονα υποβαθμίσει μεγάλο ποσοστό των δασικών μας εκτάσεων.

Όταν η συχνότητα πυρκαγιών στις ίδιες εκτάσεις είναι μεγάλη, και πολύ περισσότερο όταν αυτές συνοδεύονται από βόσκηση, η καταστροφή για το έδαφος και τη βλάστηση είναι ανεπανόρθωτη. Στον ελλαδικό χώρο ακριβώς αυτό συμβαίνει: μετά τις δασικές πυρκαγιές ακολουθεί έντονη βόσκηση.

Οι καμένες δασικές εκτάσεις απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή τους πρώτους μήνες μετά την πυρκαγιά, γιατί οι συχνά ραγδαίες φθινοπωρινές βροχοπτώσεις μπορούν να προκαλέσουν σημαντική διάβρωση του εδάφους και εκτεταμένες πλημμύρες.

Υποβάθμιση των υδατικών πόρων

Οι υδατικοί πόροι έχουν μεγάλη οικονομική σημασία, γιατί καθορίζουν την αποδοτικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων, ακόμα και την ύπαρξή τους. Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, λόγω των ανορθολογικών ανθρώπινων επεμβάσεων, έχει υποστεί μεγάλη υποβάθμιση της ποιότητας των υδατικών πόρων, παρόλο που γενικά είχε πολύ καλής ποιότητας νερό.

Οι λόγοι που έχουν προκαλέσει αυτή την υποβάθμιση είναι:

- Μόλυνση ή ρύπανση των πηγών νερού, που προκαλείται είτε από γεωργικές δραστηριότητες είτε από αστικά ή βιομηχανικά λύματα.
- Υφαλμύρωση των παράκτιων υπόγειων υδατικών πόρων λόγω της υπεράντλησης. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η μείωση της δυνατότητας εκμετάλλευσης αυτών των πόρων που καθορίζουν σε πολύ σημαντικό

βαθμό την πορεία ανάπτυξης και παραγωγικότητας κάποιων περιοχών.

Υποβάθμιση των εδαφικών πόρων

Αλάτωση εδαφών

Οι αρδευόμενες εκτάσεις αποτελούν το 32% των γεωργικών εκτάσεων της χώρας μας. Η άρδευση που δε συνοδεύεται από στράγγιση, ιδιαίτερα σε περιοχές με έλλειψη νερού, οδηγεί στην αλάτωση των εδαφών. Επίσης, η χρήση κακής ποιότητας αρδευτικού νερού (πλούσιο σε άλατα) αυξάνει την αλατότητα του εδάφους. Η αλάτωση των εδαφών αποτελεί μια σημαντική απειλή υποβάθμισης των ξηροθερμικών περιοχών της χώρας μας. Σημαντικό μέρος των παραλιακών γεωργικών εκτάσεων της χώρας (1.500.000 στρέμματα) έχει μεγάλη συγκέντρωση αλάτων, που η περαιτέρω γεωργική τους εκμετάλλευση προϋποθέτει εγχειροβελτιωτικές παρεμβάσεις για την αποκατάστασή τους.

Οξίνιση εδαφών

Η οξίνιση των γεωργικών εδαφών, που προκαλείται από εκτεταμένη χρήση οξίνων λιπασμάτων σε καλλιεργούμενα εδάφη όπου υπάρχουν ήδη οξείνα μητρικά υλικά, αποτελεί αίτια υποβάθμισης και απερήμωσης. Εκτιμάται ότι περισσότερο από 4.500.000 στρέμματα αντιμετωπίζουν σημαντικό πρόβλημα οξίνισης στη χώρα μας.

Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Οι φυσικοί παράγοντες και οι ανθρώπινες επεμβάσεις στο περιβάλλον δεν είναι οι μόνοι λόγοι που συμβάλλουν στο φαινόμενο της απερήμωσης. Η απερήμωση είναι ένα σύνθετο φαινόμενο που περιλαμβάνει επίσης οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς παράγοντες, αφού αυτοί καθορίζουν τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στο περιβάλλον. Η αξία της γης σ' αυτές τις ζώνες για οικιστικούς, τουριστικούς σκοπούς είναι εξαιρετικά αυξημένη.

Γενικά, τονίζεται ότι η απερήμωση, είτε είναι αναστρέψιμη είτε μόνιμη, αποτελεί ένα σημαντικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα με εξαιρετικά δυσάρεστες κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις. Οι απερήμωμένες περιοχές λόγω της μειωμένης παραγωγικότητάς τους ωθούν τον πληθυσμό τους είτε σε υποαπασχόληση είτε σε άλλες δραστηριότητες και συχνά σε μετανάστευση. Θεωρώντας σημαντική την κρισιμότητα του προβλήματος για τη χώρα μας, γίνεται φανερό ότι η προστασία των φυσικών μας πόρων είναι θέμα μεγάλης σημασίας και άμεσης προτεραιότητας.

Τέλος, συνοψίζοντας μπορεί να λεχθεί ότι, η απερήμωση είναι ένα σύνθετο φαινόμενο αλληλεπίδρασης φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων με εξαιρετικά δυσμενείς περιβαλλοντικές και κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις. Η απερήμωση προκαλεί υποβάθμιση της ποιότητας των φυσικών πόρων (εδάφους και νερού), μείωση της παραγωγικότητας της γης, αλλοίωση της χλωριδικής σύνθεσης και μείωση της ποικιλίας των βιότοπων. Επιπλέον, η φυσική απερήμωση μιας περιοχής προκαλεί και δημογραφική ερήμωσή της. Η αδυναμία της γης να στηρίξει ικανοποιητική γεωργική παραγωγή προκαλεί μετανάστευση του ντόπιου πληθυσμού σε περιοχές με περισσότερες δυνατότητες απασχόλησης και κατά συνέπεια πληθυσμιακή εγκατάλειψη των περιοχών αυτών.

Τ Ε Λ Ο Σ

Βιβλιογραφία

Θεσ/νίκη 15.12.111

Προς την εφημερίδα ΒΗΡΑ

Διοικητικό Συμβούλιο

Συντακτική Επιτροπή

Αθήνα

Αγαπητοί μου φίλοι συμπατριώτες

Σας εύχομαι χαρούμενα Χριστούγεννα και ευτυχισμένο τον καινούργιο χρόνο 2000.

Διαβάζω την εφημερίδα ΒΗΡΑ με πολύ ενδιαφέρον και σας ευχαριστώ για την αποστολή της. Θίγεται καντά και επίκαιρα θέματα, προβλήματα χρόνια και άλλων κάτι να επιλυθεί. Από τη θεματική της εφημερίδας διαβάζω και με συγκινούν ιδιαίτερα (χωρίς να υποτιμώ τίποτα): Πρώτον, Η προέλευση των Ελλήνων του κ. Ν. Κυτόπουλου, Αναπάντεχος εφιάλτης της Σ.Ε., Αναφορά στο Γκρέκο του Ι. Κατελίδη, Μια παλιά φωτογραφία - Αναμνήσεις ενός Γιατρού, Το παιδικό βιβλίο της Γαλήνης Ρεκαλίδου, τη Βιβλιοπαρουσίαση κτλ. και τα τόσα άλλα θέματα και ωραία κείμενα. Είναι ωραία η ευγενική σας προσοπάθεια και να τη συνεχίσετε.

Κι εγώ με τη σειρά μου σας στέλνω μερικά από τα ποιήματά μου και παρακαλώ να δημοσιεύονται κατά καιρούς κι αν τα εγκρίνετε.

Στον Τάσο Γεωργιάδη: Μετά από την κυρα-Θοδώρα Τσουνκαλά, έρχεται και συνεχίζει το ανθρώπινο έργο, το μεγάλο, η κυρα-Μάχη Κωνσταντινίδου-Κρεωνά Στέργιου.

Σας ευχαριστώ

Ευαγγελία Κωνσταντινίδου-Παπαδοπούλου

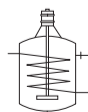
* * *

Η Συντακτική Επιτροπή ευχαριστεί τη συμπατριώτισσά μας για τα καλά της λόγια και δημοσιεύει ένα πρόσφατο ποίημά της που αφιερώνει στην αδελφή της:

ΑΦΙΕΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗ ΜΟΥ Ανδρομάχη Κωνσταντινίδου-Κρεωνά

Ζεις πολεμώντας
για ειρήνη, προκοπή
στην οικογένειά σου, στη ζωή
Μάχη μοναδική.
Με αυτοθυσία και μ' αλτρονισμό
έστηρες ευλογημένο σπιτικό
με το σύντροφό σου τον πιστό
το Στέργιο, το σοφό.
Ευαίσθητη, ευγενική,
στήριγμα δυνατό
στα χρόνια τα σκληρά
σ' όλη τη φαιμελιά.
Μάνα και κόρη ιδανική
σαν Ανδρομάχη μυθική
με γνώση και ψυχή,
φροντίδα, συμβουλή.
Φρόντισες τα παιδιά σου
με αγάπη περισσή,
τα πέντε τα εγγόνια σου
με όλη σου την ψυχή.
Μάνα, κόρη, σύζυγος,
θεία κι αδελφή,
γεμάτη από αγάπη και χαρά
περνάς ευλογημένα γηρατεία.

Θεσσαλονίκη 26.10.1999

ΦΩΤΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ

ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Ν. Δαβάγιας - Α Αποστολίδου

Γρουπάρη 76-78 & Αγ. Πάντων
Καλλιθέα

Τηλ. 95.13.884

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ

Πρόσφεραν οικονομική ενίσχυση στο Σύλλογό μας για την εφημερίδα οι εξής συμπατριώτες μας:

Σιώπη-Πιζάνια Ειρήνη, δρχ.	8.000
Παπάζογλου-Γαλετάκη Ιωάννα	5.000
Καραδέδου-Πατριανάκου Τζούλια	5.000
Δαλακάκη Ξανθούλα	5.000
Παπαδημητρίου Αντώνης	5.000
Μπάρλας Δημήτρης	20.000
Ιβαΐδου-Μακρή Βασίλ.	3.000
Μακρή-Βόμβα Ελευθερία	3.000
Κουρτέσης Δημ.	1.000
Τσότρας Ελευθέριος	5.000
Καρυπίδου Μαίρη	20.000
Παυλάκης Δημ.	5.000
Αποστολίδου Ισμήνη	3.000
Κουσίδου Δέσποινα	3.000
Σερπέζης-Αθανασίου Μαρία	5.000

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας τους ευχαριστεί όλους θερμά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Στις 18 Δεκεμβρίου 1999 παντρεύεται ο Γιάνης Καρυπίδης, γιος του Τάσου Καρυπίδη και της Μάλαμας Κιγμά. Ευχόμαστε στους μελλοντικούς γονείς τους να τους χαίρονται.

ΠΕΝΘΟΣ

Εκφράζουμε τη βαθιά μας θλίψη για το θάνατο του Τάσου Γεωργίου, σύζυγο της συμπατριώτισσάς μας Τασούλα Βαρσάμη, και της ευχόμαστε κουράγιο στις δύσκολες ώρες που περνά.

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΠΟΙΗΣΗ για ΠΑΙΔΙΑ

Η μικρή τρελή

Είδε η μικρή χιονοφιράδα από το παραθύρι τις φλόγες που χορεύανε στο τζάκι μας και ζήλεψε.
Βρήκε λοιπόν μια χαραμάδα και γλίστρησε κρυφά μέσα στην κάμαρη. Έφερε ένα γύρο στροβιλίζοντας στη ζεστασιά μα πριν πλησιάσει τη φωτιά πήρε να λιώνει, κι έβαλε τρομαγμένη τις φωνές. Άκουσε ο αγέρας, άνοιξε την πόρτα, την πήρε αγκαλιά και φτερουγίσανε στον κήπο.

Βούλα Αρβαντιδού

(από το βιβλίο της «Το τραγούδι της εξοχής», Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή)

Ιδιοκτήτης:

Πολιτιστικός Σύλλογος Φερών & Περιφέρειας Ν. Έβρου «Βήρα»
Μέτanos 2 και Πειραιώς 52
104 36 Αθήνα - Τηλ. 52.33.407

Εκδότης-Υπεύθυνος ύλης:
Τάσος Γεωργιάδης
Μέτanos 2 και Πειραιώς 52
104 36 Αθήνα - Τηλ. 52.33.407

Συντάσσεται από Επιτροπή

Μέλη της Σ.Ε. είναι:
Γεωργιάδης Αναστάσιος
Δεμερτζοπούλου Τарσή
Κανδύλη Μαρία
Κανελλάκης Γιώργος
Καραμάτσος Δημήτρης
Λαζίδου Μαρία
Λαζίδου Τριάδα

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα

Επιμέλεια έκδοσης: Βούλα Αρβαντιδού
Θεμιστοκλέους 31, 106 77 Αθήνα
Τηλ. 38.27.314

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ

Οι Ινδοευρωπαίοι: Μύθος & πραγματικότητα

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο)

11. Συνηγορεί η ανθρωπογένεση

Η θεωρία του Renfrew ότι ο πολιτισμός επεκτείνεται από το Νότο προς το Βορρά, κι επομένως τον ίδιο δρόμο ακολουθεί κι η διάδοση της γλώσσας, επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία της ανθρωπογένεσης. Ας υπενθυμίσουμε μερικά απ' αυτά.

Ο αυτόχθον αρχάνθρωπος των Πετραλώνων, που έζησε πριν από 750.000 χρόνια, είναι, για την ώρα, «ο αρχαιότερος "Ευρωπαίος", που δημιουργεί τον αρχαιότερο λίθινο και οστέινο πολιτισμό στην ήπειρό μας... Από τα ως σήμερα στοιχεία που έχουμε στη διάθεσή μας, συνάγεται ότι ο αρχάνθρωπος εξελίχθηκε στον αιγαιακό χώρο και θα μπορούσαμε να τον θεωρήσουμε σαν έναν από τους προγόνους των ορθίων ανθρώπων της Ευρώπης, που εξαπλώθηκαν προς Βορράν και προς Δυσμάς».¹⁹

Αυτή η επιστημονική διαπίστωση, αν ισχύει, τότε μπορούμε να πούμε ότι η κίνηση του ανθρώπου στην Ευρώπη είναι σίγουρα από το Νότο προς το Βορρά. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τους παγετώνες. Στο διάστημα αυτό των 750.000 ετών εμφανίζονται, κατά τους επιστήμονες, και οι παγετώνες στο βόρειο ημισφαίριο της γης. Σ' αυτό το διάστημα είχαμε τέσσερις Παγετώνες περιόδους, ανάμεσα στις οποίες μεσολάβησαν μεσοπαγετώνια διαστήματα, δηλαδή διαστήματα που λιώνουν οι πάγοι και αποκαθίσταται το κλίμα. Η πρώτη περίοδος κράτησε 100.000 χρόνια. Μεσολάβησαν 100.000 χρόνια χωρίς Παγετώνες, κι άρχισε η δεύτερη περίοδος πριν από 500.000 χρόνια, που έληξε πριν από 400.000 χρόνια. Η τρίτη περίοδος αρχίζει πριν από 250.000 και τελειώνει πριν από 150.000 χρόνια. Η τέταρτη και τελευταία αρχίζει πριν από 100.000 χρόνια και τελειώνει πριν από 20.000 με 15.000 χρόνια.

Το πιο αξιοπρόσεκτο και σημαντικό στην περίπτωση μας είναι ότι σε καμιά από τις τέσσερις περιπτώσεις οι Παγετώνες δεν κατέβηκαν στη Νότια Ευρώπη! Επομένως, στα Βαλκάνια, στο Αιγαίο και στον περίγυρό του συνεχίστηκε απρόσκοπτη η ζωή με εντελώς άλλους ρυθμούς από ό,τι στη Βόρεια Ευρώπη. Εκεί οι Παγετώνες είχαν συρρικνώσει τη ζωή. Όσα είδη μπόρεσαν να προσαρμοστούν, επιβίωσαν. Όσα δεν μπόρεσαν εξαφανίστηκαν. Ίσως, λένε οι επιστήμονες, η εξαφάνιση του νεαντερτάλιου ανθρώπου να οφείλεται σ' αυτούς τους λόγους.

Το λιώσιμο των τελευταίων πάγων κράτησε πολλές χιλιετίες. Η Ευρώπη ξαναποκτά το σημερινό της κλίμα μόλις 8 με 7 χιλιάδες χρόνια π.Χ. Η όψη της, όμως, ήταν τότε πολύ διαφορετική από τη σημερινή. Το λιώσιμο των πάγων άλλαξε το χάρτη. Οι πεδιάδες και τα χαμηλώματα ήταν γεμάτα λίμνες και τέλματα, ενώ τα υψώματα σκεπασμένα από πυκνή βλάστηση ζούγκλας.

Η Μεσόγειος, κατά τους γεωλόγους, δεν ήταν αυτή που ξέρουμε. Η Ιταλική χερσόνησος ήταν ενωμένη με την Αφρική. Η Μεσόγειος χωρισμένη σε δύο λιμνοθάλασσες. Το Αιγαίο μια μεγάλη πεδιάδα. Ο Ελληπόντος και τα στενά, πηγή του ποταμού Αιγαίου, που διέρρεε ολόκληρη την πεδιάδα. Το Γιβραλτάρ δεν υπήρχε. Με την τήξη των πάγων ανέβηκε η στάθμη των ωκεανών. Γίνανε νησιά η Βρετανία και η Ιρλανδία. Χώρισε η Ευρώπη από την Αφρική. Ενώθηκε η Μεσόγειος. Η Αιγαίδα άρχισε να σκεπάζεται με νερά και οι κάτοικοι να αποσπώνται στα υψώματα. Αυτό κράτησε χιλιετίες, ώσπου οι κορυφές των βουνών έγιναν νησιά. Όλα αυτά ολοκληρώνονται κατά τη 14η με τη 13η χιλιετία π.Χ. Τότε περίπου πήρε ο χάρτης τη σημερινή μορφή του. Ίσως εδώ να οφείλεται η μνήμη των δύο κατακλυσμών, που έγιναν ο πρώτος επί βασιλείας Ωργύη και ο δεύτερος όταν βασιλιάς των

Γράφει ο
ΝΙΚΟΣ
ΚΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

Θεσσαλών ήταν ο Δευκαλίωνας.

Οι φυσικές συνθήκες στο χώρο του Αιγαίου ευνόησαν τον άνθρωπο να δραστηριοποιηθεί πολύ καλύτερα από οπουδήποτε αλλού. Η συνεχής μάχη με τα νερά και τα κύματα επί χιλιετίες, έκαναν τον άνθρωπο στο χώρο αυτό ναυτικό. Από τα στοιχεία που υπάρχουν μέχρι σήμερα, οι κάτοικοι του Αιγαίου θεωρούνται οι αρχαιότεροι ναυτικοί του κόσμου (10.000 χρόνια π.Χ.). Αυτοί αναπτύσσουν την επικοινωνία, τη συνεργασία, τις ανταλλαγές και το υποτυπώδες εμπόριο στο χώρο αυτό. Εδώ δημιουργείται ο πολιτισμός. Έτσι, η αλλαγή του κλίματος στην Ευρώπη βρίσκει τους μεσολιθικούς πολιτισμούς σε ακμή. Με τη βαθμιαία απόσυρση των πάγων από το Νότο προς το Βορρά και τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών, μετακινείται και ο νότιος δυναμικός άνθρωπος προς τον βόρειο συνάνθρωπό του, που φυτοζωεί. Επικοινωνεί μαζί του. Οι ισχυροί πολιτισμοί διαποτίζουν τους αδύνατους. Σμίγουν και μετακινούνται.

Έτσι κάπως υποθέτουμε ότι έγινε η επικοινωνία των λαών της Ευρώπης. Τότε συντελείται όχι μόνο η σύνθεση γλωσσών, αλλά και η διήθηση. Εδώ γίνεται και η προσέγγιση των απόψεων του κ. Πολιανού με τις απόψεις του Colin Renfrew, ο οποίος σε γενικές γραμμές χαράσσει την πορεία του πολιτισμού, επομένως και της γλώσσας, που αρχίζει από τη Μικρά Ασία και κατευθύνεται προς την Ελλάδα, τα Βαλκάνια και την Ευρώπη. Αυτά όλα έγιναν, κατά τη γνώμη του, μεταξύ 7ης και 4ης χιλιετίας π.Χ., όταν, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, οι μεσογειακοί θαλασσοπόροι φτάνουν στα Βρετανικά νησιά.

Τα συμπεράσματα του Colin Renfrew ενισχύονται και από τους αρχαίους κελτικούς μύθους και τις παραδόσεις γενικά των Βόρειων λαών. Σύμφωνα, λ.χ., με τις «Αρχαίες Ιρλανδικές Ιστορίες», οι πρόγονοι των Άγγλων είναι Δαναοί ή Τρώες. Οι Δαναοί, λέει, ήταν σοφοί άνθρωποι που έφτασαν στην Ιρλανδία με ένα μεγάλο στόλο από την Ιβηρία. Οι Δαναοί σπούδαζαν σε τέσσερις πόλεις-νησιά, μαθαίνοντας τη γνώση και την επιστήμη και τις τέχνες. Και τα νησιά αυτά ήταν η Φαλιάς, η Γοριάς, η Μυριάς και η Φινδιάς, νησιά που οι περισσότεροι μελετητές τα τοποθετούν στο Βόρειο Αιγαίο. Όσο για τους Τρώες, οι γενεαλογίες όλων των βασιλέων καταλήγουν στον Αινεΐα και το Δαρδανό. Ο Αινεΐας, λέει, με την πρώτη του γυναίκα, την Κρέουσα, κόρη του Πριάμου, βασιλιά της Τροίας, έκανε τον Ιούλιο Ασκάνιο. Αυτός έκανε τον Σύλβιο Ασκάνιο, που παντρεύτηκε την Έδρα, από το σόι της οποίας γεννήθηκε ο Βρούτος. Κι ο Βρούτος είναι ο ιδρυτής της πρώτης δυναστείας που κυβέρνησε τη Βρετανία, δίνοντας και το όνομά του σ' αυτή.

Έτσι, λοιπόν, όλη η αρχαία γραμματεία μας πληροφορεί για κινήσεις, κατά τους πανάρχαιους χρόνους, από το Νότο προς το Βορρά κι όχι αντίστροφα. Αλλά, πέραν τούτου, οι νεότερες ανθρωπολογικές μελέτες κι αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν μπερδέψει ολόκληρα τα χαρτιά των Ινδοευρωπαίων. Η θεωρία τους βάλλεται από παντού. Εκείνος όμως που της έδωσε τη χαρακτηριστική βολή είναι ο άγγλος αρχαιολόγος Colin Renfrew, ο οποίος ανέτρεψε το βασικό αποδεικτικό στοιχείο της εισβολής, πάνω στο οποίο στήριζαν πάντα όλο το σαθρό οικοδόμημα της ρατσιστικής συλλογιστικής τους.

Ο Renfrew, με το μεγάλο κύρος του διά-

Χριστουγεννιάτικες αναμνήσεις

Ήταν παραμονή Χριστουγέννων το 1942. Κατοχή. Μαύρα χρόνια. Ασήκωτη η σκλαβιά.

Έξω όλα ήταν κάτασπρα από το χιόνι. Σαν κατάλευκες λαμπάδες κρέμονταν τα τσιμπούκια από τα κεραμίδια. Επικρατούσε δριμύ ψυχός στη φύση και στις καρδιές των ανθρώπων.

Το σκοτάδι, η βασίλισσα της νύχτας, είχε απλώσει κι αυτή τα μαύρα της πέπλα και σκέπαζε τα πάντα. Από τις πέντε το απόγευμα απαγορευόταν κάθε κυκλοφορία. Τα σπουργιτάκια από νωρίς είχαν τρυπώσει στις παγωμένες φωλιές τους, λες και καταλάβαιναν και αυτά τη μαύρη σκλαβιά.

Δε σάλευε ψυχή. Δεν ακουγόταν τίποτε. Μόνο κάποτε-κάποτε ακούγονταν οι βαριές μπότες των Γερμανών. Ήταν η περίπολος.

Το ηλεκτρικό φως άναβε για λίγες ώρες και μετά το διαδεχόταν το καντήλι. Ένα ποτήρι με νερό και σουσαμόλαδο και ένα φυτίλι από βαμβάκι, έδωχε με το φως του το σκοτάδι.

Το πετρέλαιο και πολλά είδη πρώτης ανάγκης τα έβρισκες μόνο στη μαύρη αγορά, πανάκριβα.

Ξημερώνοντας Χριστούγεννα είχαμε το έθιμο να τρώμε εφτά λογίων νηστήσιμα φαγητά. Η μάνα μου ετοίμασε τα τριφτάδια, φασόλια, ρεβύθια, πιπερίτσα (σουσάμι καβουρντισμένο και στουμισμένο με αλάτι και πιπέρι), πετιμέζι, καρπούζι, πεπόνι (που είχε φυλάξει ο πατέρας μου μέσα στα άχυρα), και φυσικά και μομποτά.

Αφού φάγαμε, αποφασίσαμε να στολίσουμε το δέντρο εγώ και η αδελφή μου. Ο αδελφός μου ήταν μωρό. Χτυπούσε όμως τα χεράκια του παλαμάκια, δείχνοντας έτσι τη χαρά του.

Ο μπαμπάς είχε φέρει ένα κλαρί από κέδρο. Το βάλαμε μέσα σε μια γλάστρα με χώμα και ήταν έτοιμο για στόλισμα. Τι στολίδια να βάζαμε όμως, αφού δεν υπήρχαν;

Μας έφερε η μαμά μερικά καρύδια και αμύγδαλα. Τα τυλίξαμε σε χρωματιστά χαρτάκια, τα δέσαμε με μια κλωστή και τα κρεμάσαμε στο δέντρο τραγουδώντας:

*Σαν τη νύφη στολισμένο
φουντωτό, καμαρωτό,
να το δέντρο στολισμένο
στο σαλόνι τ' ανοιχτό.*

*Κοίτα εκεί μικρά, μεγάλα,
φρούτα κούκλες...*

Το δεντράκι μας μπορεί να ήταν φτωχά στολισμένο, μας έδωσε όμως μεγάλη χαρά. Έδωξε για λίγο το φόβο της σκλαβιάς και σκόρπισε στο σπιτικό μας μια χαρούμενη όψη.

Δελίδου-Βενέρη
Φωτεινή

σημου αρχαιολόγου, δηλώνει: «Η ιδέα της Ινδοευρωπαϊκής πατρίδας είναι εντελώς αστήριχτη: με βάση τις υπάρχουσες αρχαιολογικές ενδείξεις, ποτέ στην Ευρώπη δεν έλαβαν χώρα μαζικές μεταναστεύσεις. Ίσως, λοιπόν, οι διάφορες Ινδοευρωπαϊκές γλώσσες, που συναντάμε στην Ευρώπη κατά τους ιστορικούς χρόνους να είναι απόγονοι αυτόχθονων ευρωπαϊκών γλωσσών της νεολιθικής εποχής».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

19. Άρης Πουλιανός, Η προέλευση των Ελλήνων, σελ. 47. Η υπογράμμιση δική μας.

(Συνεχίζεται)

«Έβρος έστί...»

«Έβρος ποταμός έστί τής Θράκης. [Έκαλειτο δέ πρότερον Ρόμβος, τήν] προσηγορίαν ειληφώς απ' τής συστροφής τής καταφοράς τού •δατος. Κάσανδρος δέ, ο βασιλεύς των τόπων, γήμας Κροτονίκτην έγέννησεν εξ αυτής υί •ν Έβρον άποταξάμενος δέ τή συμβώσει τής προτέρας γυναικ •ς επέγγημε τῷ τέκνῳ Δαμασίπτην τήν Ἄτρακος ἤτις εἰς ἐπιθυμίαν έμπεσοῦσα τού προγόνου λόγους αὐτῷ περὶ συνόδων απέστειλεν. Ὁ δ' ὡς Ἐρινὺν φυγῶν τήν μητρειάν προσημαίρει κυνηγίας. Ἀποτυχοῦσα δέ τής προαιρέσεως ἡ άσελγής κατεψεύσατο τού σώφρονος, ὡς βιάσασθαι αὐτὴν θελήσαντος. Κάσανδρος δέ τῷ ζήλῳ συμπεριενεχθεὶς μεθ' ὀρμῆς ἐπὶ τήν •λῆν ἠνέχθη καὶ σπασάμενος τ •ξίφος ἔδωκε τ •ν υί •ν, ὡς ἐπίβουλον τῶν πατρῶων γάμων. Ὁ δὲ Υἱ •ς περικατάληπτος γενόμενος ἑαυτ •ν ἔρριψεν εἰς ποταμ •ν Ῥόμβον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἐβρος μετωνομάσθη, καθὼς ἱστορεῖ Τιμόθεος ἐν ἱα περὶ Ποταμῶν.

(Πλούταρχος, Περί ποταμῶν, 3, 1)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:

Ο Έβρος ποταμός είναι της Θράκης. Προηγουμένως ονομαζόταν Ρόμβος, παίρνοντας το όνομα από τις δίνες που σχηματίζουν τα νερά καθώς κατεβαίνουν ορμητικά. Ο Κάσανδρος δε, ο βασιλιάς της περιοχής, αφού παντρεύτηκε την Κροτονίκη απέκτησε από αυτήν γιο τον Έβρο. Αφού έδωξε από τη συμβίωση την πρώτη γυναίκα του παντρεύτηκε για το παιδί του τη Δαμασίπη, την κόρη του Άτρακος. Αυτή αφού κατέληφθη από επιθυμία για τον γιο του άνδρα της του μήνυσε με λόγους για να κοιμηθούν μαζί. Εκείνος όμως, αποφεύγοντας τη μητριά του σαν να ήταν Ερινύα, περνούσε τον καιρό του στο κυνήγι. Αφού απέτυχε να πραγματοποιήσει την επιθυμία της η ακόλαστη έπε ψέματα εναντίον του μυαλωμένου, ότι θέλησε να τη βιάσει. Ο Κάσανδρος, αφού καταλήφθηκε από ζήλεια, έτρεξε με ορμή στο δάσος και αφού έβγαλε το ξίφος κατέδωκε το γιο του, επειδή είχε κακές προθέσεις για τον πατρικό γάμο. Ο δε γιος του, επειδή βρέθηκε σε δύσκολη θέση, έριξε τον εαυτό του στον ποταμό Ρόμβο, ο οποίος απ' αυτόν μετωνομάστηκε Έβρος, όπως διηγείται ο Τιμόθεος στο ια κεφάλαιο περὶ Ποταμῶν.

Ο Κάσανδρος
Α.Μ.

Ο Έβρος

Η Δαμασίπη και
ο Έρωτας

Έργα του συμπατριώτη μας ζωγράφου-ποιητή Ανγερινού Μαυριώτη, από το βιβλίο του ΡΟΜΒΟΣ (Εκδόσεις Πάραλος).

Συνάντηση Εβριτών συγγραφέων με αναγνώστες ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΦΕΡΩΝ

Η Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης των Φερών, στα πλαίσια του προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης του μηνός Οκτωβρίου οργάνωσε μία συνάντηση γνωριμίας των καταγομένων από το Δήμο Φερών συγγραφέων με τους αναγνώστες τους γενικά και με τη μαθητική νεολαία ειδικότερα.

Στη συνάντηση αυτή προσκλήθηκαν και πήραν μέρος ο γνωστός μας συγγραφέας και δάσκαλος κ. Νίκος Κυτόπουλος, η Γαλήνη Ρεκαλίδου και ο νεαρός ποιητής Απόστολος Κελεσιδής. Επίσης, πήραν μέρος μία τάξη του Λυκείου και οι μαθητές της έκτης τάξης από τρία σχολεία των Φερών, καθώς ένα πλήθος από γωστούς, φίλους και αναγνώστες των συγγραφέων.

Τη συνάντηση αυτή τίμησαν με την παρουσία τους ο Δήμαρχος της πόλης των Φερών κ. Νικ. Μανούσης και ο Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, σεβασμιότατος κ. Νικήφορος, ο οποίος, όπως δήλωσε, ήρθε στις Φέρες μόνο και μόνο για να δει και να ακούσει τον συγγραφέα Νίκο Κυτόπουλο, του οποίου υπήρξε μαθητής στο γυμνάσιο Φερών στα χρόνια της κατοχής.

Την προετοιμασία και τη διεξαγωγή της συζήτησης των συγγραφέων με τους αναγνώστες διηύθυνε ο Δημοσθένης Δούκας.

Εμείς θεωρούμε ότι ήταν πολύ σημαντική αυτή η πρωτοβουλία και δεν έχουμε παρά να συγχαρούμε τους διοργανωτές και τους συμμετέχοντες στην εκδήλωση.

Ο Κ. Ν. ΚΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΣ στο Πρώτο Δημοτικό Σχολείο της Ορεστιάδας

Με πρόσκληση του Διευθυντή του Α΄ Δημοτικού Σχολείου Ορεστιάδας κ. Σταμάτη Γκατζίδη, πραγματοποιήθηκε συνάντηση του αγαπητού μας πολυβραβευμένου λογοτέχνη κ. Νίκου Κυτόπουλου με τις μεγάλες τάξεις του σχολείου.

Η επίσκεψη εντάσσεται στο πρόγραμμα επαφών των συγγραφέων παιδικής λογοτεχνίας με τους μαθητές.

Μετά τη σύντομη παρουσίαση της ζωής και του έργου του συγγραφέα από τον Διευθυντή του σχολείου, το λόγο πήρε ο ίδιος ο κ. Κυτόπουλος μέσα σε ατμόσφαιρα θερμών εκδηλώσεων.

Η συζήτηση αφορούσε το τελευταίο βιβλίο του συμπατριώτη μας λογοτέχνη με τίτλο «Φίλιππος, όμηρος στη Θήβα», το οποίο απευθύνεται κυρίως σε παιδιά και εφήβους, όπως είναι και οι ήρωές του.

Μολονότι το θέμα του ανάγεται στην αρχαιότητα, η σύγχρονη νεανική γραφή-γλώσσα και η όλη επεξεργασία του μύθου δίνουν την αίσθηση στον αναγνώστη ότι η υπόθεση εκτυλίσσεται στο τώρα, ή έστω στο χτες, κι ως είναι τόσων αιώνων... Έτσι το έργο γίνεται πολύ προσίτο και εύκολα κατανοητό, ό-

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

πως ένας καλός δάσκαλος μπορεί να αφηγηθεί στα παιδιά.

Ταυτόχρονα στο βιβλίο αυτό ο κ. Κυτόπουλος δίνει άφθονα στοιχεία από τη ζωή, τη δράση και τον πολιτισμό της αρχαίας Ελλάδας, στην περίοδο της μεγάλης ανάπτυξης του Κράτους της Θήβας.

Πιστεύουμε ότι η ευχαρίστηση ήταν αμοιβαία και η πρωτοβουλία του Διευθυντή του Σχολείου αξιέπαινη, αφού επιτέλεσε αυτό τον ωραίο σκοπό: τη γνωριμία των μαθητών με τον καταξιωμένο συντοπίτη τους συγγραφέα.

ΦΕΡΙΩΤΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΧΟΙΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΗΡΟΣ

Προπολεμικά, στις Φέρες η άμνια Ελέγκω είχε ένα γουρουνάκι και το άφηνε ελεύθερο. Το γουρουνάκι σκάλιζε με τη μουσούδα του όπου ήθελε.

Μια μέρα το είδε ένας χωροφύλακας που σκάλιζε στο δρόμο.

Οπότε ακολούθησε ο εξής διάλογος:
Χωροφύλακας: Άμνια Ελέγκω, δικός σας είναι ο χοίρος;

Άμνια Ελέγκω: Δεν έχουμε μεις πιδί μ' κανένα χήρο. Έχω μόνο μια πεθερά χήρα.
Χωροφύλακας: Για το γουρουνάκι σου λέω άμνια Ελέγκω.

Άμνια Ελέγκω: Α! το γρουνάκ', βέβαια είναι θ'κό μας. Δεν ξέρου όμως το γκουτσούν' που το λέν' και χήρο!

Χωροφύλακας: Σε παρακαλώ να το μαζέψετε γιατί δεν είναι σωστό να σκαλίζει στους δρόμους...

Ο ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΥΓΑ

Κατοχή 1943. Ένας Γερμανός στρατιώτης πήγε σε μια γειτονισιά μου γριά στις Φέρες και της ζητούσε αυγά.

Της έδινε σπύρτα για να του δώσει αυγά, γιατί τότε ούτε σπύρτα υπήρχαν.

Γερμανός: Σπύρτα - άφκα.

Γειτόνισσα: Τι άφ'κες πιδί μ', δεν άφ'κες τίπ'τα!

Ο Γερμανός επαναλαμβάνει:

- Σπύρτα - άφκα.

Η γειτόνισσα δεν μπορούσε να καταλάβει τι ήθελε.

Τη στιγμή εκείνη πέρασε δίπλα από τον Γερμανό ένας κόκορας.

Τότε αυτός δείχνοντας με το δάχτυλό του τον κόκορα ξαναείπε στη γιαιά:

- Κικιρίκου - άφκα.

Η γιαιά κατάλαβε τελικά και του έδωσε μερικά αυγά παίρνοντας τα σπύρτα.

ΤΟ ΠΑΖΑΡΙ

Στις Φέρες κάθε Δευτέρα γίνεται μεγάλη λαϊκή. Κατεβαίνουν και από τα γύρω χωριά να πουλήσουν ό,τι έχουν και ν' αγοράσουν ό,τι τους χρειάζεται.

Δίπλα στις Φέρες, κοντά στο ποτάμι Έβρος, είναι το χωριό Καλιτρκόζι (Πόρος).

Ο Ζήσης από τον Πόρο ετοιμάζεται να πάει στο παζάρι, κι η γυναίκα του η Ζουμπουλιά του λέει:

- Ζήσ', ε ρε Ζήσ! Στα Φέρ' πηγαίνς, στου παζάρ'!

Ζήσης: Ναι μαρή. Τι θέλ'ς;

Ζουμπουλιά: Μην ξεχάσ'ς να μι φέρ'ς χάσκου ψουμί (άσπρο ψωμί) και κασκαβάλ' (κασέρι), γιατί όπως ξέρ'ς είμι τέτοιου λουγιού!

(Δηλαδή ήταν έγκυος.)

Δελίδου-Βενέρη Φωτεινή

ΙΑΤΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Στα πλαίσια της υγειονομικής διαφώτισης και του προβληματισμού επί θεμάτων γενικού ενδιαφέροντος, η Κα Σταυρούλα Τσιβίκη-Δμπινούδη, απόφοιτος Νοσ/κής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Υποδιευθύντρια του Ιπποκράτειου Νοσοκομείου Αθηνών, ανέλαβε την αναδημοσίευση άρθρων από το περιοδικό του Ελληνικού Ιδρύματος Καρδιολογίας (ΕΛ.Ι.ΚΑΡ.) μετά από προσωπική συνεννόηση και έγκριση του κ. Τούτουζα, καθηγητή Καρδιοχειρουργικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

Η προσφορά του εθελοντή αιμοδότη στην κοινωνία

ΙΩΑΝΝΑ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
Αιματολόγος - Δ/ντρια Αιμοδοσίας ΚΑΤ

Αίμα σημαίνει ζωή. Κάθε σταγόνα του περικλείει την ίδια την ουσία και τη δύναμη της ζωής.

Κάθε όργανο του ανθρώπινου σώματος, μέσω της κυκλοφορίας του αίματος, τροφοδοτείται με ενέργεια και ζωτικά συστατικά, ορμόνες, ένζυμα, βιταμίνες.

Επιπλέον, το αίμα μας προασπίζει από τις λοιμώξεις, αναγνωρίζοντας και καταπολεμώντας τους ιούς, τα βακτηρίδια και άλλους παθογόνους παράγοντες που θα διεισδύσουν στο σώμα μας.

Οι πολύπλοκες αυτές λειτουργίες εξασφαλίζονται από τη μια μεριά, από τα κυτταρικά στοιχεία του αίματος και από την άλλη από τα συστατικά του πλάσματος, κυρίως τις πρωτεΐνες.

Τα ερυθρά αιμοσφαίρια μεταφέρουν οξυγόνο από τους πνεύμονες στους ιστούς και εξασφαλίζουν την αποβολή των βλαβερών προϊόντων του κυτταρικού μεταβολισμού.

Τα λευκά αιμοσφαίρια παίζουν κυρίαρχο ρόλο στο πολύπλοκο ανοσολογικό μας σύστημα.

Τα αιμοπετάλια συμμετέχουν στην αιμόσταση μειώνοντας τον κίνδυνο μεγάλων αιμορραγιών μετά από τραυματισμό των αγγείων.

Η λευκωματίνη του πλάσματος, η κυριότερη πρωτεΐνη του αίματος, είναι υπεύθυνη για τη διατήρηση της κολλοειδοσμωτικής πίεσης και συμμετέχει στη μεταφορά των διαφόρων συστατικών του αίματος.

Οι ανοσοσφαιρίνες, σε συνεργασία με τα λευκά αιμοσφαίρια, παίζουν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στην άμυνα του οργανισμού εναντίον παθογόνων παραγόντων, ενώ **οι παράγοντες της πήξης** είναι υπεύθυνοι, μαζί με τα αιμοπετάλια, για την αιμόσταση, το σταμάτημα, δηλαδή, της αιμορραγίας.

Κάθε μονάδα συλλεγόμενου αίματος με απλές διαδικασίες διαχωρίζεται στα κυτταρικά στοιχεία και το πλάσμα, με σκοπό την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών. **Τα ερυθρά αιμοσφαίρια** θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των χρόνιων αναιμιών. **Τα αιμοπετάλια** θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των αιμορραγιών από έλλειψη αιμοπεταλίων (π.χ. στους ασθενείς με λευχαιμία ή άλλα νεοπλασματικά νοσήματα μετά από θεραπεία με κυτταροστατικά φάρμακα ή ακτινοβολία).

Το πλάσμα θα χρησιμοποιηθεί ως έχει ή μετά από ειδικές πολύπλοκες διαδικασίες θα διαχωρισθεί σε λευκωματίνη, ινωδογόνο, παράγοντες πήξης VIII, IX, VII, σύμπλεγμα II, IX και X, κοινές και ειδικές ανοσοσφαιρίνες και μια σειρά άλλων πιο ειδικών παραγόντων που θα χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση ασθενών με συγκεκριμένες ανάγκες.

Η βαθιά επιστημονική γνώση και η πρόοδος της τεχνολογίας των τελευταίων δεκαετιών είχαν ως αποτέλεσμα τεράστια πρόοδο στον τομέα της σύγχρονης αιμοθεραπείας.

Η πρόοδος όμως αυτή θα ήταν αδύνατη χωρίς την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των εθελοντών αιμοδοτών που προσφέρουν την πολύτιμη και αναντικατάστατη πρώτη ύλη, το αίμα.

Κάθε κράτος με ανεπτυγμένες υπηρεσίες υγείας, χρειάζεται για την κάλυψη των αναγκών των πολιτών του, σε ερυθρά αιμοσφαίρια, 50.000 μονάδες αίματος το χρόνο ανά 1.000.000 πληθυσμού.

Η ορθολογική χρήση αυτού του αίματος επιτρέπει και την κάλυψη των βασικών αναγκών σε λευκωματίνη και παράγοντες πήξης.

Η εθελοντική αιμοδοσία πρέπει να βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των υπηρεσιών αιμοδοσίας και των αιμοδοτών και την κοινή τους ευθύνη απέναντι στην κοινωνία.

Αποτελεί μία σχέση σταθερών πρωτοβουλιών, με βάση καλά ενημερωμένους αιμοδότες και υπόβαθρο μία υγιώς ανεπτυγμένη κοινωνία με βαθιά ριζωμένες ανθρωπίνες σχέσεις.

Η διεθνής εμπειρία έχει αποδείξει ότι ο εθελοντής αιμοδότης είναι ο «ασφαλέστερος» αιμοδότης, όχι μόνο έναντι του αμειβόμενου αλλά και έναντι του κατευθυνόμενου, του συγγενούς και του φίλου.

Η αιμοδοσία στη χώρα μας, παρά τα ικανοποιητικά, ποσοτικές, επίπεδα που έχει επιτύχει, στηρίζεται κατά ένα μεγάλο μέρος στο συγγενικό και φιλικό περιβάλλον των ασθενών.

Η μορφή αυτή προσφοράς αίματος οδηγεί σε ένα είδος εξαναγκασμού των αιμοδοτών, μέσα από την πίεση που ασκείται από τους ασθενείς και το περιβάλλον τους, δημιουργεί άγχος στον ασθενή και την αιμοδοσία και αδυναμία πλήρους αξιοποίησης του αίματος για την παρασκευή παραγώγων του.

Ακόμα όμως και αν το σύστημα αυτό λειτουργεί αποτελεσματικά σε μεμονωμένες περιπτώσεις, δεν δεσμεύει τους αιμοδότες **για διαρκή προσφορά αίματος** ώστε να αντιμετωπίζονται οι μακροπρόθεσμες ανάγκες της χώρας μας.

Η προσπάθεια μεταστροφής σε εξολοκλήρου εθελοντική προσφορά είναι υπόθεση όλων μας.

Ο εθελοντής αιμοδότης, με την προσφορά του, αποκομίζει κάτι περισσότερο από την ύψιστη ικανοποίηση ότι βοηθάει τον πάσχοντα συνάνθρωπό του.

Μέσα από τη διαδικασία της αιμοδοσίας ο αιμοδότης μπορεί να έχει αρκετές πληροφορίες για την υγεία του, π.χ. για την πίεσή του, το σφυγμό του, τον αιματοκρίτη του.

Η υπηρεσία της αιμοδοσίας είναι υπεύθυνη **για την ασφάλεια τόσο του αιμοδότη όσο και του μεταγγιζόμενου ασθενούς**, παρότι μερικές φορές δίνεται η εντύπωση, λόγω κάποιου επείγοντος περιστατικού, ότι ενδιαφέρεται περισσότερο για τον ασθενή.

Επίσης βεβαιώνει τον αιμοδότη ότι οποιαδήποτε πληροφορία για την υγεία του δεν θα αποτελέσει αιτία στιγματισμού ή κοινωνικής διάκρισης.

Η υπηρεσία της αιμοδοσίας είναι επίσης υπεύθυνη για τη μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια του μεταγγιζόμενου αίματος.

Κάθε μονάδα αίματος **ελέγχεται υποχρεωτικά** σήμερα, με πολύ ευαίσθητες τεχνικές, για μεταδιδόμενα με το αίμα νοσήματα, όπως για σύφιλη, ηπατίτιδα Β και C και τον ιό HIV (τον ιό του AIDS).

ΘΡΑΚΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΣΤΙΣ ΦΕΡΕΣ

Δογματικώς η βάπτισμα του Ιησού έχει πολύ μεγάλη σημασία, γιατί συμβολίζει την παλιγγενεσία του ανθρώπου. Όμως και στη συνειδηση του λαού τα Θεοφάνεια, ή η γιορτή των Φώτων, είναι μεγάλη γιορτή, γιατί τότε αγιάζονται τα νερά και φεύγουν τα παγανά.

Πιστεύει ακόμη ο λαός ότι την παραμονή των Θεοφανείων «ανοίγουν οι ουρανοί κι ό,τι ζητήσεις γίνεται». Γι' αυτό σε πολλά μέρη «τα κορίτσια αγρυπνούν δίπλα σε μια γλάστρα βασιλικού· ο βασιλικός, όταν ανοίγουν τα ουράνια (τα ξημερώματα) ανθεί».

Πιστεύουν ακόμη κι ότι η θάλασσα γίνεται γλυκιά και πίνεται, ότι «των Φώτων βαφτίζονται οι άνεμοι κι όποιος άνεμος τύχει να φυσάει εκείνη την ημέρα, αυτός θα φυσάει όλο το χρόνο», ότι «αν φυσάει βοριάς κι έχει παγωνιά, οι άνθρωποι όλο το χρόνο θα είναι υγιείς».

Για τον καθαρό και την απαλλαγιά από την επήρεια των δαιμόνων του δωδεκαημέρου είχαν πολλές συνήθειες, όπως έχυναν το βράδυ της παραμονής το νερό από τα λαγήνια, για να πάρουν το πρωί καινούργιο, αγιασμένο νερό.

Μάζευαν τη στάχτη από την πυροστιά και το πρωί, πριν πάνε στην εκκλησία, την έριχναν ολόγυρα στο σπίτι, γιατί πίστευαν ότι η στάχτη του Δωδεκαημέρου είχε αποτρεπτική δύναμη και προφύλασσε το σπίτι από τα μαμούδια και άλλα κακά.

Οι γεωργοί πάλι, τη στάχτη αυτή τη βαστούσαν και την ανακάτευαν με το σπόρο, για να μη βγάζουν τα γεννήματα δαυλό.

Έθιμο της παραμονής των Θεοφανείων ήταν να περιέρχονται τα παιδιά από σπίτι σε σπίτι και να λένε τα κάλαντα των Θεοφανείων:

Σήμερα τα Φώτα και ο φωτισμός
και χαρά μεγάλη στον Κύριο
Σήμερα η κυρά μας η Παναγιά
..... κλπ.

Σφάξαμε τον πετεινό
πίσ' απ' την πόρτα,
δώστε μας τον κόπο μας
να πάμε σ' άλλη πόρτα.
Και του χρόν'!

Καταθέσαμε μερικά από τα έθιμα της παραμονής με την Πρωτάγιαση και τα κάλαντα, αλλά ο Μεγάλος Αγιασμός ετελείτο την ημέρα των Θεοφανείων. Τότε γινόταν, όπως γίνεται και σήμερα, η τελετή της καταδύσεως του Σταυρού. Γινόταν με μεγάλη πομπή, με τα εξαπτέρυγα επικεφαλής και τους ιερείς ενδεδυμένους τα ιερά άμβια, τις Αρχές του τόπου και το πλήθος του λαού. Μόνον οι ανήμποροι δεν ακολουθούσαν. Όπως έλεγαν οι παλιοί, πριν την εκκίνηση, στο προαύλιο της εκκλησίας γινόταν ο πλειστηριασμός της εικόνας της Βάπτισης.

Με κατανυκτικές ψαλμωδίες η πομπή έφτανε στη γέφυρα της Μαρίτσας, στο παρακλάδι του ποταμού Έβρου. Δίπλα ήταν ο «μπαρούτ χανάς», μια παλιά πυριτιδαποθήκη, η οποία για την περίσταση ήταν τα... αποδυτήρια όσων θα βουτούσαν στο ποτάμι για να πιάσουν το σταυρό.

Το γεγονός αυτό ήθελε τόλμη και κουράγιο, γιατί, εκτός από το τσουχτερό κρύο, ήταν τόσο ορμητικά τα νερά του ποταμού που έκαναν ιδιαίτερα επικίνδυνη την κατάδυση των παλικαριών.

Αφού έφταναν και οι τελευταίοι αργοπορημένοι στη γέφυρα και στις όχθες του ποταμού, άρχιζε η τελετή του αγιασμού των υδάτων, ενώ οι βουτηχτές ήταν πάνω στις ακροβολισμένες βάρκες, έτοιμοι να πέσουν. Μερικοί τολμηροί

βουτούσαν πάνω από τη γέφυρα.

Ο σταυρός ήταν δεμένος με κορδέλα, για να μην τον παρασύρει το ποτάμι και χαθεί, όμως έδινε τη δυνατότητα στον ιερέα να παίξει λίγο και να κουράσει τους βουτηχτάδες που αγωνίζονταν μέσ' στα παγωμένα νερά ποιος θα βρεις και θα φέρει στην επιφάνεια τον σταυρό. Αυτός που θα τον έπιανε, θα είχε μετά το δικαίωμα και την τιμή να περιφέρει το σταυρό μαζί με τον ιερέα και να «φωτίσει» τα σπίτια. Με το αζήμιωτο φυσικά, αφού τα φιλοδωρήματα ήταν πλούσια.

Μας έλεγαν ότι στις χαμένες πατρίδες μετά την τελετή του αγιασμού των υδάτων όλοι πήγαιναν στην εκκλησία, όπου γινόταν η ανάδειξη του νέου «νουνού». Νουνός ονομαζόταν, ας πούμε, ο χορηγός, αυτός δηλαδή που αναλάμβανε τα έξοδα της τελετής αναδείξεως που γινόταν μ' ένα σοφό πραγματικά τρόπο. Μέσα στα αρτίδια, τα κολλύρια όπως τα έλεγαν, έβαζαν ένα μικρό αργυρό σταυρό. Αυτός που έβρισκε το σταυρό ονομαζόταν νουνός και ήταν υποχρεωμένος να παρασκευάσει τα κολλύρια και να θυσιάσει βόδι ή δαμάλι και να φιλέψει όλους τους χωριανούς, τον επόμενο χρόνο...

Οι καλλικάντζαροι έφυγαν, τα έθιμα έγιναν, ο καιρός αγρίευε και η ζωή συνεχιζόταν...

Επιμέλεια: Αναστ. Παν. Γεωργιάδης

ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

Ήλθαν τα Φώτα κι ο Φωτισμός
αύριο της Κεράς μας της Παναγιάς.
Παναγιά Κονόμα και στα κεριά
και στα θυμιατούργια καλάντισμα·
Αϊ-Γιάννη αφέντη και Πρόδρομε
θέλω να βαφτίσω Θεού παιδί
να το βγάλω δρόσο και λιβανο
ν' αγιαστούν οι κάμποι και τα νερά
ν' αγιαστεί κι αφέντης με την κερά.

Σε άλλη παραλλαγή:

Σήμερα τα Φώτα κι ο Φωτισμός
και χαρές μεγάλες στους ουρανούς.
Σήμερα κυρά μας η Παναγιά
απ' τους ουρανούς εκατέβαινε·
σπάργανα κρατούσε, κερί άναφτε
και τον Αγιγιάννη παρακαλεί:
– Αγιγιάννη αφέντη και βαπτιστή
σήκω να βαπτίσεις Θεού παιδί
με τα θυμιατούργια στα δάκτυλα
πείγομαι και θέλω και προσκυνώ.
Αύριο ν' ανέβω στον ουρανό
ν' απολύσω βαύλα κατά τη γη
να καταπατήσω τα ζούζουλα
να κατασυντρίψω τα ειδωλα.
Και έτη πολλά και του χρόνου.

Σε ορεινές περιοχές της Θράκης έλεγαν το παρακάτω κάλαντο των Φώτων:

Κάθονταν η κερά μας η Παναγιά
κάτω στον Γιόρδανο τον ποταμό·
σπάρδαλα βαστάει, χρυσά κεριά
και τα θαυτούργια στα δάκτυλα
και τον Αγιγιάννη περικαλεί:
– Αγιγιάννη αφέντη και πρόδρομε
για καρτέρησέ με ως το ταχύ
για ν' ανέβω πάνω σ' εφτά ουρανούς
και σ' εφτά αγγέλοι
να καρτερήσω τον Κύριο μ'
να με δώσει λόγο και Θέλημα.
Τότε να βαπτίσω Θεού παιδί
τότε να μυρώσω Κύριου μ' παιδί
για να ρίξω τ' άστρο και στο βουνό
ν' αγιαστούν οι βρύσες και τα νερά,
ν' αγιαστεί κι ο Γιόρδανος με την κερά,
να κατασηγήσουν τα ζούζουλα,
να καταπλαντάξουν τα δαίμονα.

ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

(απόσπασμα)

ΦΕΡΕΣ

Του Κώστα Γ. Τσιλιμαντού

Ταξιδεύοντας στην ελληνική ενδοχώρα, δεν έχεις την αίσθηση της μοναξιάς καθώς διασχίζεις μια ύπαιθρο που δεν είναι βουβή στην ανωνυμία της και απρόσωπη στην αυτοτελεία της.

Ο τόπος μας είναι στοιχειωμένος από ιστορία και μνήμες. Οι παλαιές θεότητες των ορέων, των δασών, των σπηλαίων, των ποταμών και των πηγών ακόμη θρυλούνται στο στόμα του λαού μας.

Δίπλα στα κράσπεδα των δρόμων συναντάς εικονίσματα, πιο πέρα βρύσες, πηγές, αντικρίζεις στους λόφους ξωκκλήσια και στις πλαγιές χτίσματα, καλύβια, μάντρες, σημάδια της ανθρώπινης παρουσίας, εγγεγραμμένα στον τόπο και στο τοπίο, γιατί και οι άνθρωποι είναι εγγεγραμμένοι σ' αυτά. Επεδράσαν τα περιγράμματα στις ψυχές τους, κι αυτοί υπάκουσαν στους ρυθμούς τους, ισορρόπησαν μαζί τους.

Εκείνος ο μυριβηλικός Καραγκιόζης ή ο βαρναλικός Μώμος ξύπνησε κιόλας μέσα μου, μα δεν θα του κάνω το χατίρι, δεν είναι η ώρα να αναφερθώ στην άλωση και αλλοίωση που επέφερε η εμποριοποίηση των πάντων και η θλιβερή αρχιτεκτονική καταισχύνη των μεταπολεμικών χρόνων.

Η Θράκη με ένα πληθυσμό ειρηνικό και εργατικό, που στην ολότητά του συνδέεται ακόμη γερά με ανθρώπινες σχέσεις και με μια αγαπητική σχέση των πλασμάτων τους με τη γη τους, οι οποίοι κεντούν με ακάματη επιμέλεια κάθε πρόσφορη γωνιά της με μορφή, με θρέφει με αισιοδοξία να πω πως η ελπίδα δεν χάθηκε από τον τόπο μας.

Ταξιδεύουμε στον Νομό Έβρου, τον τελευταίο Νομό της ελληνικής Θράκης, που συνδέεται οδικά και σιδηροδρομικά με την Τουρκία και Βουλγαρία και διασχίζουμε τον ευρύτερο κάμπο της, που εκτείνεται και από τις δύο πλευρές του Έβρου, του ποταμού που αποτελεί και το φυσικό σύνορο ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία. Ένας κάμπος απέραντος, που το μαύρο και καρπερό χώμα του, νοτισμένο, έχει τινάξει πάνω του ένα θρασεμένο πράσινο θάμπος, που προσιωνίζεται πλούσια σοδειά.

25 χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Αλεξανδρούπολης, της πρωτεύουσας του Νομού, σταματούμε για λίγο στις Φέρες, τη βυζαντινή Βήρα, που η ζωή της αρχίζει στα 1151, τότε που ο Ισαάκιος Κομνηνός, γιος του Αλέξιου του Α' και αδερφός της Άννας Κομνηνής, αυτής που έγραψε την «Αλεξιάδα», απογοητευμένος από τη ζωή και τη ματαιότητα των εγκοσμίων, αποσύρθηκε εδώ να απαγγιάσει τα όνειρά του και να μονάσει στο

υπόλοιπο του βίου του.

Έχτισε περικαλλή ναό αφιερωμένο στην Παναγιά την Κοσμοσωτήτρα, ο οποίος στη συνέχεια αποτέλεσε το κέντρο ενός μεγάλου μοναστηριακού συγκροτήματος με βιβλιοθήκη, νοσοκομείο, γηροκομείο, λουτρά, και το οποίο περιβλήθηκε με ένα διπλό τείχος που το προστατεύει έξι πύργοι.

Όταν οι Τούρκοι το κατέλαβαν, γκρέμισαν τα τείχη και μετέτρεψαν τον ναό σε μουσουλμανικό τέμενος. Η Βήρα τουρκικά μεταβλήθηκε σε «Φέρε» και «Φέρετζικ» (μικρή Βήρα). Ας ακούσουμε τον Εβλία:

«Το φρούριο Φερετζίκ χτίστηκε στα αρχαία χρόνια από τους ειδωλολάτρεις ρωμιούς. Το 759 (έτος Εγίρας = 1381 μ.Χ.) ο Σουλεϊμάν Πασάς, γιος του Ορχάν Γκαζί (= ένδοξος νι-

κητής), έπειτα από σκληρή πολιορκία, το κατέλαβε. Και επειδή οι άπιστοι υπερασπιστές του αντιστάθηκαν με πείσμα και τα μουσουλμανικά στρατεύματα δυσκολεύτηκαν να το εκπορθήσουν, ο στρατηγός διέταξε –τόση ήταν η οργή του– να γκρεμίσουν το διπλό τείχος του που υψωνόταν στους πρόποδες του Ταφναγκρί Βερντί. Ακόμη και σήμερα (1667) βλέπεις τα γκρεμισμένα τείχη».

Ξαναβλέπουμε σήμερα τον ναό στην αρχική του μορφή· είναι χτισμένος με κοκκινόπετρα, έχει σχήμα σταυροειδές και αποτελείται από πέντε τρούλους και μετά τον καθαρισμό του από τους σοβάδες των Τούρκων φανερώθηκαν αξιόλογες ψηφιδωτές εικόνες. Και κάτι για το οποίο γίνεται πολύς λόγος: Στο πίσω μέρος του Ιερού διακρίνεται, καμωμένος με κεραμικά, ένας μονοκέφαλος αετός – σημάδι, λένε, πως εδώ είναι θαμμένος αυτοκράτορας.

Λίγα λόγια και για την πόλη των Φερών, πάλι από τον Εβλία:

«Η καθαρά οθωμανική αυτή πόλη διαιρείται σε επτά μαχαλάδες, όπου οι συνοικίες των πιστών πιάνουνε το αριστοκρατικό κέντρο, ενώ τα σπίτια των αμαρτωλών βρίσκονται σκορπισμένα στις άκρες.

»Τα σπίτια της πόλης είναι περίπου πεντακόσια (άλλα μονώροφα και άλλα διώροφα), όλα σκεπασμένα με κεραμίδια και περιτοιχισμένα από ωραίους κήπους και αμπέλια... Η πόλη είναι χτισμένη σε μια πλαγιά του βουνού Ταφναγκρί Βερντί. Στα πόδια της ανοίγεται μια πλατιά πεδιάδα που έρπει νότια προς το φρούριο του Αίνου. Πρόκειται πραγματικά για εύφορη χώρα. Από την πόλη μπορείς να διακρίνεις το αρχαίο φρούριο Ύψαλα, που βρίσκεται πέρα από τον ποταμό Μαρίτσα (= Έβρο), σε απόσταση τεσσάρων ωρών πορείας.

»Η πόλη ανήκει στο εγιαλέτι (Γενική Διοίκηση) της Ρούμελης και είναι βακούφι του σουλτάνου Βαγιαζίτ Βελή, με επιστάτη που ασκεί διοίκηση... Το κλίμα της περιοχής είναι ήπιο και οι αξιέραστοι νέοι και νέες σφύζουν από υγεία, ενώ οι καρποί της γης είναι νόστιμοι και ζουμεροί. Το νερό που –κατεβαίνοντας από τα υψηλά βουνά– διοχετεύεται στην πόλη από τις πανύψηλες αψίδες για να καταλήξει στις βρύσες και τα τεμένη, είναι πολύ χωνευτικό».³

Σημειώσεις

1. Βουνό απ' όπου πηγάζει ο Ερυθροπόταμος.
2. Εβλία Τσελεμπί, Ταξίδι στην Ελλάδα, τ. Α', σ. 33.
3. Όπως παραπάνω, σελ. 34.

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Η ανίκητη ελπίδα

Ανήμερα τα Φώτα, το δειλινό της παραμονής του αϊ-Γιαννιού, η Μήτραινα, όπως όλες τις παραμονές του αϊ-Γιαννιού, έσφαξε μια παχιά και μεγάλη κότα, από τις δέκα δώδεκα κοτούλες που είχε, τη ζεμάτισε, τη μάρησε και την έβαλε να βράσει.

Συγύρισε το σπιτοκάλυβό της, έστρωσε στη γωνιά τα νυφιάτικα της μάλλινα στρωσίδια, έδεσε τη σκύλα και περίμενε, όπως όλες τις παραμονές, να 'ρθει ο ξενιτεμένος της ο Γιάννης, ξημερώνοντας τ' αϊ-Γιαννιού.

ΑΥΤΗ Η ΙΣΤΟΡΙΑ εξακολουθούσε χρόνια τώρα. Ήταν ακόμη νέα η Μήτραινα, σαν χήρα ξεκίνησε το μονάκριβό της το Γιάννη για την ξενιτιά. Δεν είχε ακόμη άσπρη τρίχα στα κατάμαυρα μαλλιά της, όταν τον φίλησε για ύστερη φορά και τον είδε ψηλά από τη ραχούλα, με δακρυόπνιχτα μάτια, να χάνεται στο μακρύ του δρόμου και να γίνεται άφαντος.

Χρόνια και χρόνια από τότε η δόλια η Μήτραινα περνούσε τη ζωή της μονάχη στο σπιτοκάλυβό της. Για συντροφιά της είχε τους τέσσερις τοίχους, το εικόνισμα, τη γωνιά, μια γίδα, μια γάτα και καμιά δεκαριά κοτούλες. Ακόμη έναν όμορφο πετεινό, που της χρησίμευε κάθε πρωί σαν ρολόγι, να την ξυπνά, για να 'νάβει τη φωτιά της και να 'ρχινά το εργόχειρό της: ρόκα ή πλέξιμο, ή μπάλωμα, ή για να πηγαίνει στο λόγγο να κουβαλά ξύλα.

Τα νιόπαιδα του χωριού πήγαιναν και έρχονταν στην ξενιτιά, άλλα σε τρία, άλλα σε τέσσερα και το πολύ πολύ σε πέντε χρόνια. Αλλά ο Γιάννης της Μήτραινας ούτε φαινόταν, ούτε ακουγόταν πουθενά! Όλος ο κόσμος τον θεωρούσε χαμένο και ο προστός του χωριού τον ξέγραψε από το δεφτέρι του, για να μην πληρώνει η κακομοίρα η Μήτραινα τους φόρους του. Κι όμως η Μήτραινα έσκισε τα ρούχα της, άμα έμαθε ότι της ξέγραψε ο προστός το παιδί της και πήγε στο σπίτι του να παραπονεθεί.

– Ακούς εκεί, έλεγε βγαίνοντας από του προστού, να μου σβήσει το παιδί μου! Τι τον μέλλει αυτόν σαν πληρώνω εγώ;

Είχε πάντα την καρδιά της γεμάτη ελπίδα και της φαινόταν πως το παιδί της είναι γερό και καλά, ότι κέρδιζε χρήματα με το σωρό, κι ότι βρίσκεται στο δρόμο να 'ρχεται. Ζούσε η καημένη με το εργατικό, πότε στ' αμπέλια και πότε στα χωράφια των χωριανών της: κι ενώ όλος ο κόσμος τη συμπονούσε, αυτή δεν το 'βαζε κάτω, αλλ' απολογιόταν με θυμό:

– Μη σας πέρασε η ιδέα πως χάθηκε το παιδί μου και δε θα μου έρθει! Αυτό ζει και βασιλεύει, δόξα σοι ο Θεός! Έτσι μου το λέει η ελπίδα που έχω μέσα στην καρδιά μου!

Κάθε δειλινό, χειμώνα καλοκαίρι, όταν έτρεπε ο ήλιος να βασιλέψει, άφηνε την εργατιά της και, γνέθοντας, πήγαινε ψηλά στη ραχούλα, στ' αγνάντια του χωριού. Κι εκεί καθόταν κι αγνάντευε το δρόμο, ως μια ώρα μακριά –όσο έκοβε το μάτι της– και με ανίκητη ελπίδα ακολουθούσε τους διαβάτες που έρχονταν και μονολογούσε:

– Να! αυτός είναι! Αυτός ο καβαλάρης! Κοίτα πώς τρέχει το μουλάρι του! Καλώς όρισε, παιδί μου!

Και ξεφώνιζε κι άνοιγε την αγκαλιά της με ανεπίπονη χαρά και ροβολούσε δυο τρία βήματα, αλλά ο καβαλάρης εκείνος δεν ήταν ο Γιάννης της Μήτραινας, ούτε καν χωριανός της, γιατί άμα πλησίαζε προς το χωριό, έπαιρνε άλλο δρόμο.

Και δεν έφευγε από τη ραχούλα, παρά όταν άρχιζε να χύνεται το σκοτάδι απάνω στη γη. Τότε γύριζε στο σπιτοκάλυβό της γελαστή όπως πάντα, με την καρδιά της γεμάτη ελπίδα, κουνώντας το κεφάλι και λέγοντας:

– Ποιος ξέρει το μοναχό μου, πού να νυχτώθηκε! Δεν τον άφησε η κούραση του δρόμου να φτάσει απόψε! Κι αύριο ημέρα του Θεού ξημερώνει! Αύριο έρχεται.

Αυτή η δουλειά εξακολούθησε χρόνια και χρόνια. Η ελπίδα φώλιαζε βαθιά στα φυλλοκάρδια της Μήτραινας και τίποτε δεν μπορούσε να τη διώξει απ' εκεί μέσα. Όταν δούλευε με την εργατιά, αυτή έσερνε πάντα το τραγούδι και τραγουδούσε όλο ξενιτεμένα τραγούδια για τον ξενιτεμένο το γιο της, που πάντα ερχόταν και ποτέ δε φαινόταν! Όλος ο κόσμος, άντρες και γυναίκες, την ψυχοπονούσαν την καημένη τη Μήτραινα κι έλεγαν μέσα τους:

– Ο Θεός να της αυξάνει την ελπίδα της ορφανής!

ΕΤΣΙ ΠΕΡΝΟΥΣΑΝ τα χρόνια και η Μήτραινα εξακολουθούσε να ελπίζει κι όλο να ελπίζει. Κάθε βράδυ περίμενε το Γιάννη της και κάθε βράδυ ξενυχτούσε έρημη και μοναχή στο σπιτοκάλυβό της, χωρίς να 'αδημονεί, χωρίς να 'απελπίζεται.

Είχε χάσει το λογαριασμό πόσα χρόνια είχε ο Γιάννης της στα ξένα. Δε θυμόταν πόσα χρόνια της βάραιναν τη ράχη κι από την ημέρα που ξεκίνησε το μονάκριβό της είχε σκεπάσει την καθρέφτη της, που είχε κρεμασμένο δεξιά στην πόρτα της, και από τότε δεν είχε ιδεί το πρόσωπό της! Τα μαλλιά της είχαν ασπρίσει όλα, το πρόσωπό της είχε ζαρώσει, η ράχη της είχε κυρτώσει κι αυτή δεν το γνώριζε!

Αν κάθε δειλινό έβγαίνει στ' αγνάντια η Μήτραινα για να ιδεί το παιδί της να 'ρχεται, όμως ούτε φαί ετοίμαζε, ούτε έστρωνε, ούτε τη σκύλα έδεσε, για να μην αλυχτά τους χωριανούς. Μόνο την παραμονή του αϊ-Γιαννιού έκανε αυτή τη δουλειά.

Το είχε κομποδεμένο εκείνη την ημέρα ότι θα ερχόταν ο Γιάννης της, χωρίς άλλο, ξημερώνοντας η γιορτή του. Γι' αυτό από την παραμονή, χωρίς να βγει καθόλου στ' αγνάντια, έσφαζε την παχύτερη της την κότα, τη ζεμάτουσε, τη μαδούσε και την έβαλε να βράσει, οκούπιζε το σπίτι καλά καλά, έστρωνε καθαρά κι έδεσε τη σκύλα, για να 'ναι όλα έτοιμα το πρωί και να μην έχει άλλη δουλειά, παρά να πάει μόνο στην εκκλησιά κι ουδ' άλλο κι ουδ' άλλο.

Τόσοι αϊ-Γιάννηδες πέρασαν καρτέρει και καρτέρει, που μπορούσαν να κάμουν ακέριο μήνα, κι ο Γιάννης της Μήτραινας δε φαινόταν! Τι να είχε γίνει ο Γιάννης; Χωρίς άλλο θα έλιωσαν τα κόκαλά του κάτω από το μαύρο μνήμα, χωρίς κερί, χωρίς λιβάνι, χωρίς τρισάγιο, χωρίς λουλούδια, χωρίς δάκρυα! Αλλά πού περνούσαν αυτά από το νου της Μήτραινας!

Όταν έβρασε καλά η κότα, είχε βασιλέψει ο ήλιος. Τότε η Μήτραινα την έβγαλε από τη φωτιά, την απόθεσε ψηλά κι ύστερα έκαμε το σταυρό της εμπρός στο εικόνισμα, παρακαλώντας την Παναγία και τον αϊ-Γιάννη να της φέρουν το παιδί της γερό και καλά από τα ξένα. Χάλασε και σκέπασε τη φωτιά, έσβησε το λυχνάρι και πλάγιασε να κοιμηθεί, γιατί ήταν περασμένη η ώρα.

Τα πρόσφορα τα είχε έτοιμα από την ημέρα του Σταυρού. Πολύ πρωί, νύχτα ακόμη, πριν λαλήσουν οι πετεινοί, άμα άκουσε το σήμαντρο της εκκλησίας, σηκώθηκε, νίφτηκε, άναψε το καντήλι στο εικόνισμα, έκαμε το σταυρό της και άναψε τη φωτιά. Έφτασε τρία τέσσερα κεριά, γέμισε το ροί λάδι, πήρε το πρόσφορό της και κίνησε για την εκκλησία.

Εκκινώντας έκλεισε πίσω της την πόρτα μόνο με το μάνταλο, για να μπορέσει να μπει μέσα μονάχο του το ξενιτεμένο της το παιδί. Ήταν βέβαιη ότι θα ερχόταν χωρίς άλλο ο Γιάννης της εκείνο το πρωί.

Στην εκκλησία κάθισε από την αρχή της λειτουργίας ως το τέλος και, όπως συ-

νήθιζε πάντα, πήγε στην πύλη του ιερού πρώτη πρώτη, για να πάρει αντίδωρο πρωτύτερα απ' όλο το άλλο το χωριό και να πάει γρήγορα στο σπίτι της, να δεχτεί το παιδί της που ερχόταν από την ξενιτιά.

Έτσι έκανε πάντα, κι ο παπάς, που ήξερε αυτήν την αδυναμία της, της έδινε αντίδωρο πρώτα απ' όλους. Κι αυτή, παίρνοντας τ' αντίδωρο, βγήκε τρεχάτη από την εκκλησία κρατώντας στο χέρι το αδειανό ροί και τράβηξε ίσια για το σπιτοκάλυβό της.

ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΦΕΞΕΙ ΚΑΛΑ, όταν γύριζε, κι η συννεφιά η βαριά, που κρεμόταν στον αιθέρα, έκανε τον ουρανό μαύρο και φοβερό. Ο άνεμος φυσούσε δυνατά κι η Μήτραινα έτρεχε γρήγορα πατώντας, όπως τύχαινε, μέσα στις λάσπες, για να φτάσει το γρηγορότερο στο σπιτοκάλυβό της και να σφίξει στην αγκαλιά της το παιδί της.

Μπαίνοντας στην αυλή, κοίταξε ολόγυρα, για να ιδεί αν είναι κανένα μουλάρι, και μη βλέποντας τίποτε, απόθεσε κάπου το ροί της, βγήκε στο δρόμο και τράβηξε ίσια κατά τ' αγνάντια. Και άμα έφτασε στη μεριά που είχε χωριστεί με το Γιάννη της, φώναξε με μεγάλη φωνή:

– Γιάννηρηρη! Γιάννη, ούσου!

– Ορίστεεεε! απολογήθηκε μια φωνή από μακριά.

– Χτύπα γρήγορα, παιδάκι μου, γιατί σ' έφαγε το κρύο! του απολογήθηκε η Μήτραινα.

Σε λίγο το ποδοβολητό του μουλαριού ακουγόταν ξαστερότερο, αλλά η Μήτραινα δεν το κουνούσε από κείνη τη μεριά. Τον περίμενε εκεί το Γιάννη της, ώσπου ήρθε.

– Παιδάκι μου! Ψυχούλα μου!

– Μανούλα μου! Ποιος σου πήρε τα συχαρίκια και βγήκες τέτοιαν ώρα εδώ να με καρτερείς;

– Η ελπίδα μου, ψυχούλα μου! Η ανίκητη ελπίδα μου, που φώλιαζε μέσα εδώ στην καρδιά μου βαθιά!

Ο Γιάννης κατέβηκε από το μουλάρι, η Μήτραινα άνοιξε την αγκαλιά και μάνα και παιδί έγιναν ένα από το σφιχταγκάλισμα. Εκεί, στην ίδια τη μεριά, που αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν μάνα και παιδί το μικρό αγκάλιασμα και φίλημα του χωρισμού εδώ και τόσο χρόνια, εκεί, στην ίδια τη μεριά πάλι μάνα και παιδί ξαναγιλιόνταν και ξαναγκαλιάζονταν το χαρμόσυνο φίλημα κι αγκάλιασμα του ερχομού!

Κι έτσι αγκαλιασμένοι έφτασαν στο σπιτοκάλυβο. Μια βαριά τουφεκιά έπεσε στον αυλόγυρο της Μήτραινας, που βρόντησε όλο το χωριό.

Η χαρά της Μήτραινας ούτε γράφεται ούτε μολογιέται!

Πρώτη φορά, αφότου ξενιτεύτηκε ο Γιάννης, θρονιαζόταν η χαρά στο ταπεινό σπιτοκάλυβο της Μήτραινας!

Όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου

Εμφανικά σταμάτησαν όλα: κι ο χρόνος, κι ο αγέρας, κι ο χιονιάς. Μια θείκη ανάσα ξεχύθηκε παντού. Μέσα κι έξω απ' την ψυχή απλωνόταν μια γαλήνη που έκανε τα μάτια να κοιτάνε ψηλά, και που τα θεικά σημάδια φέρνανε το μήνυμα.

Χριστούγεννα! Όλοι οι Χριστιανοί κλίνουν μ' ευλάβεια το γόνη μπρος στο Θείο Βρέφος της Βηθλεέμ.

Όλοι οι Χριστιανοί κάνουν φάτνη την ψυχή τους και κλείνουν μέσα σ' αυτή την ιερότητα, την ομορφιά και την ποίηση που συμπυκνώνονται στη Θεία γέννηση, της οποίας η έννοια ανυψώνει και βαθαίνει τον άνθρωπο, εξαγνίζει την καρδιά του και καταξιώνει την ύπαρξή του μέσα στο μυστήριο του σύμπαντος.

Όλοι προσέρχονται στο χαρμόσυνο άγγελο του λυτρωμού του κόσμου, γιατί πιστεύουν ότι «κάτι καλύτερο προμηνύεται». Με αγαλλίαση ακούν αυτό που επί αιώνες περιμέναν.

Η προσδοκία και η νοσταλγία των Εθνών γίνεται πραγματικότητα.

Όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου γεννήθηκε ο Σωτήρας του κόσμου.

Αρχίζει μία νέα σχέση ανθρώπου προς το θεό. Ο άνθρωπος συναντά στην τρικυμισμένη ψυχή του τον πνευματικό και πανάγαθο Θεό.

Με τη γέννηση του Χριστού χύνεται σ' όλον τον κόσμο νέο φως, χαράς, ιλαρόν.

Μια θρησκεία αλήθειας, αγάπης, που καθορίζει την τέλεια ηθική ζωή γεννιέται.

Μέσα της συνοψίζονται τα ελληνικά διδάγματα που δίνουν έννοια στον άνθρωπο και θεμελιώνουν την προσωπικότητά του. Υψώνεται ο άνθρωπος σε ολοκληρωμένη προσωπικότητα, καταργούνται οι κοινωνικές ανισότητες, η αδικία, η εκμετάλλευση και ο χριστιανισμός γίνεται ο άξονας γύρω από τον οποίο στρέφεται η ηθική παγκόσμια τάξη.

Αυτή όμως η ανύψωση απαιτεί συνεχή αγώνα, αυτοθυσία. Θέλει δύναμη ψυχής για την τελική νίκη, που είναι η λύτρωση.

Γι' αυτό κι ο χριστιανισμός είναι θρησκεία ψυχικής δύναμης, είναι η θρησκεία της νίκης. Είναι η θρησκεία της θυσίας για τα πνευματικά και ηθικά αγαθά. Είναι η θρησκεία της αιωνιότητας.

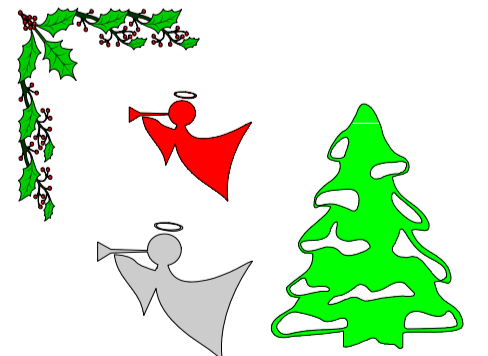
Γεννήθηκε ο Σωτήρας του κόσμου. Το λίκνο του είναι το λίκνο της ανθρώπινης ελπίδας. Άγγελοι το χαίρετίζουν και το δοξολογούν. Αυτοί ευαγγελίζονται την Ειρήνη στον κόσμο και τη Θεία ευδοκία στους ανθρώπους.

Ποιμένες απλοί, ταπεινοί, προσκυνούν το Θείο Βρέφος, το Χριστό, που ταπεινώθηκε για να ανυψωθεί ο άνθρωπος.

Έλαβε μορφήν δούλου για να ελευθερωθεί ο θνητός.

«Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη...»

Αναστάσιος Π. Γεωργιάδης

Γιώργος Μποτονάκης

ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ-ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ

Αδριανείου 5 • 115 25 Αθήνα
Τηλ.: 67.76.643

Σοφία Μισαηλίδου-Κακουλίδου

Είδη πραικός

παντός είδους

Τηλ. 40.05.115

ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ ο ΚΡΗΣΉ ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ

Ο Έλληνας, ο Ορθόδοξος, ο Κρητικός ζωγράφος του Τολέδο

Ένας από τους μεγαλύτερους ζωγράφους και σημαντικότερους προσωπογράφους όλων των εποχών ο Γκρέκο, είναι Έλληνας. Γεννήθηκε το 1541 στον Χάνδακα (Ηράκλειο) της Κρήτης, όπου παρέμεινε ως το 1566 θητεύοντας στη μεταβυζαντινή τέχνη που άκμαζε τότε στο νησί και παράλληλα βέβαια στη βενετική.

Ο Θεοτοκόπουλος σε ηλικία 26 ετών ήταν «μαέστρος», δηλαδή τελειωμένος ζωγράφος, που ασκούσε την τέχνη επαγγελματικά. Ήταν ένας από τους πιο περιζήτητους και φημισμένους ζωγράφους του Χάνδακα, ένας ώριμος καλλιτέχνης που ξεκινούσε με τη φιλοδοξία να κατακτήσει Ιταλία και Ευρώπη.

Το 1567 μεταναστεύει στη Βενετία, όπου θα ξεχωρίσει ως ικανότατος προσωπογράφος (πορτραεπίστας).

Το 1570 εγκαθίσταται στη Ρώμη, όπου εκτελεί ιδιωτικές παραγγελίες. Εκεί κατά μία πληροφορία απέκτησε την προσωνυμία Greco, δηλ. Έλληνας.

Το 1577 φεύγει από την Ιταλία και εγκαθίσταται οριστικά στην Ισπανία. Στη χώρα αυτή στρέφονταν τότε τα βλέμματα των καλλιτεχνών, καθώς εκείνη την εποχή κτιζόταν εκτός από τα άλλα μοναστήρια και το ανάκτορο-μοναστήρι του Αγίου Λαυρεντίου στο Εσκοριάλ.

Στη Μαδρίτη γνώρισε τη Χερόνια ντε λας Κουέβας με την οποία έζησε την υπόλοιπη ζωή του και απέκτησε (1578) το μοναδικό γιο του Χόρχε Μανουέλ (Γιωργή Μανουήλ), που έγινε κι αυτός αξιόλογος ζωγράφος.

Το 1579 αποφασίζει να πάει στο Τολέδο, απ' όπου καταγόταν η γυναίκα του. Εκεί έζησε ως τα γεράματά του σαν άρχοντας, συνδεδεμένος με λόγιους και κληρικούς ουμανιστές της πόλης. Το Τολέδο είναι ο χώρος όπου θα ανθίσει η ζωγραφική του Γκρέκο.

Μετά το θάνατό του (7 Απριλίου 1614), η φήμη της αξίας του Γκρέκο προσέλαβε σταδιακά παγκόσμιες διαστάσεις, ώστε να μη θεωρείται μια πινακοθήκη περιωπής αν δεν διαθέτει τουλάχιστον ένα πίνακα του καλλιτέχνη. Ακόμη και στην Αμερική. Η προσπάθεια ν' αποκτήσει η Εθνική μας Πινακοθήκη τον «Άγιο Πέτρο» είναι χαρακτηριστική.

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος είναι ένα ξεχωριστό καλλιτεχνικό φαινόμενο στην ιστορία της τέχνης. Τα έργα του, ιδιαίτερα όσα έγιναν στην Ισπανία, θεωρούνται πραγματικά αριστουργήματα. Φανερώνουν την κατάκτηση μιας νέας για την εποχή του εκφραστικής γλώσσας, που δεν απέκτησε ποτέ μιμητές, αποδεικνύοντας έτσι τη μοναδικότητά της.

Οι πίνακές του ερμηνεύτηκαν κατά διαφόρους τρόπους σε διαφορετικές εποχές, η δουλειά του έδωσε εναύσματα σε μετέπειτα καλλιτέχνες και το όνομα και η καλλιτεχνική του δημιουργία καθιερώθηκαν στην πρώτη γραμμή των Ευρωπαίων ζωγράφων.

Έτσι η έκθεση που λειτουργεί αυτή την εποχή στην Εθνική πινακοθήκη φιλοδοξεί να δείξει με αντιπροσωπευτικά έργα τις μαθητείες και τις οφειλές του Γκρέκο, του δημιουργού που ο ίδιος υπερηφανευόταν για την ελληνική καταγωγή του, «**Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ο Κρης**» ή **Ελ Γκρέκο**.

Στην έκθεση υπάρχει μια τεράστια ποι-

κιλία έργων, αφού περιλαμβάνει έργα που προέρχονται απ' όλον τον κόσμο. Από μοναστήρια της Ισπανίας, από την Ιταλία, το Βουκουρέστι, το Μεξικό κ.α.

Οι πίνακές του με θρησκευτικό χαρακτήρα, όπου συνταύτισε το θείο με το ανθρώπινο δράμα, υπερτερούν αριθμητικά και σε καμιά περίπτωση δεν επισκιάζουν τα πορτρέτα του, που παρουσιάζουν εξαιρετική λαμπρότητα και είναι τα πιο πολλά μοναδικά. Ανάλογα με την περίπτωση, ο καλλιτέχνης δίνει στους πίνακές του χαρακτήρα δοξαστικό, στοχαστικό, λυπητερό, χαρούμενο, τρυφερό, εκστατικό, θρησκευτικό, στοργικό, κατέχοντας βαθιά τα μυστικά της ζωγραφικής τέχνης και συνθέτοντας παραστάσεις πρωτότυπες και δυναμικές.

Έχουν να πουν οι τεχνοκριτικοί για τη φωτεινότητα των χρωμάτων του και την κατάλληλη χρήση τους: κάποτε ρωτήθηκε ο Γκρέκο τι ήταν πιο δύσκολο στη ζωγραφική, το σχέδιο ή το χρώμα: και η απάντησή του ήταν **το χρώμα**. Ακόμη για την ιδιαίτερη επεξεργασία των χειρών και στις μορφές των Αγίων του τα απλανή βλέμματά τους: σε τίποτα δεν μοιάζουν οι Άγιοι του Γκρέκο με τις σάρκινες μορφές των ζωγράφων της Δύσης. Για τα φώτα που πέφτουν στα ιμάτια των Αγίων, ζωγραφίζοντας τα με λεπτότατες χρυσοκοντυλίες.

Όλα τα έργα του είναι ζωγραφισμένα σε βενετσιάνικο καμβά.

Στην Κρητική περίοδο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου εντάσσονται τα εξής έργα: «**Η Κοίμηση της Θεοτόκου**», «**Ο Ευα-**

Η προσκύνηση των ποιμένων
(περ. 1612-1614).

γελιστής Λουκάς ζωγραφίζει τη Θεοτόκο» και «**Η προσκύνηση των μάγων**» (Μουσείο Μπενάκη). Το πρώτο βρίσκεται στον Ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου στην Ερμούπολη της Σύρου και φέρει την υπογραφή «ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ Ο ΔΕΙΞΑΣ», ενώ στο δεύτερο υπογράφει «ΧΕΙΡ ΔΟΜΗΝΙΚΟΥ».

Είναι αξιοσημείωτο βέβαια να αναφέρουμε ότι δεν δόθηκε η εικόνα «**Κοίμηση της Θεοτόκου**» από τους προύχοντες της Σύρου για την έκθεση στην Εθνική Πινακοθήκη αυτήν την εποχή, τη στιγμή που έχουν έρθει έργα του Γκρέκο από όλο τον κόσμο.

Το 1586 αποτελεί σταθμό στη δημιουργική πορεία του μεγάλου καλλιτέχνη. Είναι η χρονιά που ζωγραφίζει την «**Ταφή του κόμητα Οργκάθ**», που θα στολίσει το ναό

Το όραμα του Αγίου Ιωάννη
(περ. 1608-1614).

του Σάντα Τομέ. Είναι ένα αριστούργημα με ολοζώντανες μορφές και θαυμάσια σύνθεση. Στη σειρά των προσώπων αριστερά υπάρχει η αυτοπροσωπογραφία του Γκρέκο ενταγμένη στον πίνακα, όπως και σε άλλους πίνακές του.

Το 1577-79 ένα από τα σημαντικότερα έργα του καλλιτέχνη είναι και το «**Εσπώλιο - διαμελισμός των ιματίων του Χριστού**» (Σκευοφυλάκιο της Καθεδρικής του Τολέδο). Επίσης άλλα έργα του είναι: «**Ο Ιησούς διώχνει τους εμπόρους από το ναό**» (Εθνική Πινακοθήκη Ουάσιγκτον), ο «**Ευαγγελισμός**», η «**Γέννηση του Χριστού**», η «**Πεντηκοστή**», η «**Σταύρωση**», η «**Αγία Τριάδα**», η «**Συναυλία των Αγγέλων**», η «**Αγία Οικογένεια με την Αγία Άννα**», η «**Μαγδαληνή μετανούσσα**», η «**Ανάσταση**», η «**Πιετά**» (Αποκαθήλωση του Χριστού), η «**Οικογένεια του Γκρέκο**», «**Αγόρι που ανάβει το κερί**», η «**Βάπτισμα**», κ.ά.

Ο γιος του, Γιωργής Μανουήλ, απεικονίζεται στην εσαρκώση του Χριστού. Ακόμη, υπάρχουν πολλά έργα με τα Άγια μανδύλια, όπου δεσπόζει η μορφή του Χριστού και ένα από αυτά το κρατά η Βερενίκη.

Την αλήθεια του λοιπόν, την πιο βαθιά, ο ξεριζωμένος Κρητικός την είπε στην πλαστική γλώσσα, στις φόρμες και στο χρώμα. Μεγάλος στυλίστας, που πολλές φορές ξανάπασε το ίδιο θέμα, και ανεξάρτητα από τις παραγγελίες δεν στάθηκε ποτέ ικανοποιημένος.

Είναι ο καλλιτέχνης που ως την τελευταία μέρα του δεν έπαψε να κυνηγά την ιδανική μορφή, την πάντα άπιαστη κορυφή του. Ο ζωγράφος, που έσκισε τα πέπλα του ουρανού και ένωσε τη γη μ' αυτόν γεμίζοντας το χάσμα που υπήρχε με ρόδα του παραδείσου. Ο ζωγράφος που είχε μεταρσιωθεί, που ζούσε σ' έναν άλλο κόσμο, πνευματικό και θεϊκό, όπου πέρασε κλείνοντας το επίγειο κεφάλαιο της ζωής του.

Ταρσή Δ.

Αποχαιρετώντας το 1999

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

θρωπος κατάφερε να δημιουργήσει.

Συνοπτικά τα χαρακτηριστικά του αιώνα μας ήταν η βία, η αχαλίνωτη σεξουαλική απελευθέρωση, η φτώχεια, η κοινωνική αδικία, η απελπισία, η αισχρή εκμετάλλευση, το οργανωμένο έγκλημα που διευθύνει τη διακίνηση και τη διάθεση των ναρκωτικών, την πορνεία, τις μεγάλες ληστείες, το εμπόριο όπλων, το λαθρεμπόριο, οι πόλεμοι.

Η ειρήνη υπήρξε με σπάνιες αναλαμπές στην ανθρωπότητα.

Ανέκαθεν στον κόσμο υπήρχαν πλούσιοι και φτωχοί, όμως ο αιώνας που μόλις πέρασε και ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία, διευρύνθηκαν και μεγάλωσαν οι αποστάσεις ανάμεσα στον πλούτο και στη φτώχεια. Το 48% του παγκόσμιου φυσικού πλούτου έχει συγκεντρωθεί στα χέρια 6-8 ανθρώπων. Αυτό τα λέει όλα. Υπήρξε ο αιώνας που φεύγει το στίγμα της ηθικής.

Μια τίμια αυτοκριτική της πρακτικής και της τρέχουσας κυρίαρχης ιδεολογίας θα μας αποκάλυπτε ότι δεν έχει κυριαρχήσει, δυστυχώς, η έννοια της ηθικής και του Δικαίου, που θα μπορούσαν να καθορίζουν τις σχέσεις των ανθρώπων αλλά και των λαών. Λαοί και έθνη αλλά και οι άνθρωποι μεταξύ τους χωρίζονται με μίσση, με πάθη, με αίμα.

Η έχθρα και η κακία έχουν κυριαρχήσει στην ψυχή του ανθρώπου. Όμως υπάρχει ελπίδα. Ο άνθρωπος καλωσορίζει τον 21ο αιώνα και την 3η χιλιετία με απεριόριστες ελπίδες τόσο για προσωπική ευτυχία, όσο και για ειρήνη σ' όλο τον κόσμο.

Όμως η ειρήνη και η διέξοδος από τη σκληρή πραγματικότητα καταχτιέται με θυσίες, με πάλη προσωπική και συλλογική, με μόχθο, με αγάπη που ενώνει τους ανθρώπους και παραμερίζει τα μίσση και τους διχασμούς.

Το μήνυμα της ειρήνης, της αγάπης και της συναδελφωσης των ανθρώπων και των λαών που είναι και μήνυμα αυτών των ημερών, αν γίνει επιλογή προσωπική και συλλογική, μπορεί να οδηγήσει σ' έναν κόσμο όπου οι άνθρωποι θα συνυπάρχουν ειρηνικά και δημιουργικά.

Ας ελπίσουμε ότι η νέα χρονική περίοδος θα επιφέρει μια εσωτερική αλλαγή σε όλους μας και ιδιαίτερα σ' αυτούς που ρυθμίζουν τις τύχες του κόσμου, ώστε να γίνει πραγματικότητα το χριστιανικό μήνυμα. Και επί γης ειρήνη.

Αναστ. Παν. Γεωργιάδης

Σημείωση: Millenium = χιλιετία.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΚΛΙΝΤΟΝ στην ΕΛΛΑΔΑ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

κων για τα Ίμια και τα αμέτρητα νησιά και βραχονησίδες της Ελλάδας, καθώς και την αμφισβήτηση εκ μέρους τους του πραγματικού εύρους του εναέριου χώρου και των χωρικών υδάτων της.

2) Μολονότι το «απαράδεκτο», όπως ο ίδιος το χαρακτήρισε, σημερινό καθεστώς της Κύπρου, επιβλήθηκε και συντηρείται με κύρια ευθύνη των ΗΠΑ, ο Κλίντον έκανε στους Έλληνες και τους Τούρκους την ίδια σύσταση για λύση των διαφορών τους, μη διστάζοντας έτσι να τηρήσει ίσες αποστάσεις μεταξύ της αμυνόμενης Ελλάδας και της επιτιθέμενης Τουρκίας με αμερικανικές πλάτες.

Αλήθεια, σε ποιο θεό πιστεύει και σε ποια εθνότητα ανήκει ο κύριος Κλίντον, που κατά την περιοδεία του στα Βαλκάνια αυτοαποκληθήκε διαδοχικά Τούρκος, Έλληνας, Κοσσοβάρος, Βούλγαρος κλπ.;

Βέτα Σιγλίδου-Ρετζίου

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΙΑΡΒΑΡΛΗΣ

Εργαστήριο αδαμαντοδεσίας

Κολοκοτρώνη 23

1ος όροφος

Τηλ. 32.55.241

ΤΑ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΕΔΩΣΕ Η ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΕΡΩΝ
& ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Ν. ΕΒΡΟΥ «ΒΗΡΑ»
Μέτωνα 2 & Πειραιώς 52 - 104 36 Αθήνα
Τηλ. 52.33.407 - Fax: 52.39.591

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΦΕΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Ν. ΕΒΡΟΥ
«ΒΗΡΑ»

Η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου μας στη συνεδρίασή της στις 7 Νοέμβρη 1999, ενέκρινε το παρόν ψήφισμα με το οποίο εκφράζει τη βαθιά του θλίψη για τα θύματα του σεισμού της 7/9/1999 και την αμέριστη συμπαράστασή του σε όλους τους συμπολίτες μας που υπέστησαν σοβαρές ζημιές στις περιουσίες τους και βρέθηκαν στο δρόμο.

Ο καταστροφικός σεισμός της Αθήνας άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια του σε πολλές συνοικίες του Λεκανοπεδίου με χιλιάδες ανθρώπους να βρίσκονται σε σκηνές και κάτω από αντίξοες συνθήκες διαβίωσης.

ΖΗΤΑΜΕ

από την Κυβέρνηση και τον αρμόδιο Υπουργό να προχωρήσει άμεσα στην αποκατάσταση, με πλήρη οικονομική κάλυψη, των ζημιών που έχουν υποστεί τα νοικοκυριά, βιοτεχνικές και άλλες εγκαταστάσεις σε κτίρια και εξοπλισμό.

- Την εγκατάσταση των σεισμοπλήκτων σε προκατασκευασμένα κτίρια πριν τους βρει ο χειμώνας στις σκηνές.
- Να ληφθεί ειδική μέριμνα για την αποκατάσταση των χώρων λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών (σχολεία, νοσοκομεία, δημόσιες υπηρεσίες κλπ.)
- Για την κατασκευή κτιρίων να προβλέπεται ο δημόσιος έλεγχος εφαρμογής των θεσπισμένων ειδικών όρων και προδιαγραφών κατασκευής, την ποιότητα των υλικών κλπ., που να ανταποκρίνονται στην οξύτητα του φαινομένου στη χώρα μας.
- Και τέλος, να προβλεφθεί η συνεχής ενημέρωση των πολιτών για τη σεισμικότητα της περιοχής που ζει και για τον τρόπο

αντιμετώπισης του φαινομένου, τόσο ατομικά όσο και σε επίπεδο Δήμου.

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Η Πρόεδρος Η Γραμματέας
Ι. ΓΑΛΕΤΑΚΗ-ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΤΡΙΑΔΑ ΛΑΖΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: Προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ
κ. Κ. Λαλιώτη

* * *

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Γενική Συνέλευση του Πολιτιστικού Συλλόγου Φερών και Περιφέρειας Νομού Έβρου «ΒΗΡΑ» στη συνεδρίασή της στις 7 Νοέμβρη 1999, αποφάσισε και

ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ

την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εισηγήθηκε τη σύσταση Ευρωπαϊκού Μουσείου, το οποίο θα αναφέρεται μόνο στην ιστορική περίοδο από την εποχή του Καρλομάγνου μέχρι σήμερα, με θλιβερή συνέχεια να διαγράφεται ο Αρχαίος Ελληνικός, ο Ρωμαϊκός και ο Βυζαντινός πολιτισμός, που όλη η ανθρωπότητα γνωρίζει ότι είναι η βάση και η ουσία ολόκληρου του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

ΖΗΤΑΜΕ από την Ελληνική Κυβέρνηση να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς την κατεύθυνση της απόρριψης της προκλητικής αυτής εισήγησης της παραπάνω επιτροπής.

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Η Πρόεδρος Η Γραμματέας
Ι. ΓΑΛΕΤΑΚΗ-ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΤΡΙΑΔΑ ΛΑΖΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: Προς την Υπουργό ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Κα Ελισάβετ Παπαζώνη

* * *

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Γενική Συνέλευση του Πολιτιστικού Συλλόγου Φερών και Περιφέρειας Νομού Έβρου «ΒΗΡΑ» στη συνεδρίασή της στις 7 Νοέμβρη 1999, αποφάσισε ότι:

Η επίσκεψη του ηγέτη της μεγάλης και μοναδικής υπερδύναμης στον Πλανήτη στη χώρα μας, γίνεται σε μια εποχή που είναι ακόμη νωπές οι μνήμες μας από τον αιματηρό πόλεμο στη γειτονική μας Γιουγκοσλαβία. Γίνεται σε μια περίοδο όπου τα σχέδια των ιμπεριαλιστών για την περιοχή μας προβλέπουν μεγάλες αλλαγές των συνόρων της Βαλκανικής. Το Κυπριακό, 25 χρόνια μετά την κατοχή της βόρειας Κύπρου, παραμένει άλλοτε με κύρια ευθύνη των ΗΠΑ.

Τα βαθιά δημοκρατικά και πατριωτικά αισθήματα του Ελληνικού Λαού αλλά και τα εθνικά μας συμφέροντα έχουν πληγωθεί από την πολιτική των ΗΠΑ στην περιοχή μας «που δεν διστάζουν να υποκινούν δικτατορίες, να διχοτομούν ανεξάρτητα κράτη, να αιματοκυλούν και να ξεσπιτώνουν αθώους πολίτες, να επιβάλλουν με τη δύναμη των όπλων τη νέα τάξη πραγμάτων.

ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΖΟΥΜΕ τον ερχομό του Προέδρου των ΗΠΑ κ. Κλίντον ως εκπρόσωπο του ΝΑΤΟ που αιματοκύλησε μαζί με τους άλλους Ευρωπαίους ηγέτες τον φίλο και ομόηρωσκο Γιουγκοσλαβικό λαό.

Δηλώνουμε δε ότι η αποδοκιμασία μας αυτή δεν στρέφεται κατά του Αμερικανικού λαού, του οποίου είναι γνωστοί οι αγώνες υπέρ της Εθνικής του Ανεξαρτησίας και της Ειρήνης.

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Η Πρόεδρος Η Γραμματέας
Ι. ΓΑΛΕΤΑΚΗ-ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΤΡΙΑΔΑ ΛΑΖΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:
1. Προς τον Υπουργό ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ, κ. Γ. Παπανδρέου
2. Προς την ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Δ.Σ.

Αγαπητοί συμπατριώτες και συμπατριώτισσες
Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας που αναδείχθηκε από τις εκλογές της 21-11-1999, συγκροτήθηκε σε σώμα και έχει ως εξής:

1. Ελισάβετ Σιγλίδου-Ρέτζιου,	Πρόεδρος
2. Αντώνης Παπαδημητρίου,	Αντιπρόεδρος
2. Μαρία Λαζίδου-Κατσελίδου,	Γενική Γραμματέας
3. Ταυσή Δεμερτζοπούλου,	Ειδική Γραμματέας
5. Γιώργος Παρασχάκης,	Ταμίας
6. Δημήτρης Μπάργλας,	Μέλος
7. Μαρία Περασίνη,	Μέλος

Όλα τα μέλη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου αισθανόμαστε την υποχρέωση να σας ευχαριστήσουμε για την εμπιστοσύνη που μας δείξατε με την ψήφο σας και να σας υποσχεθούμε ότι θα εξαντλήσουμε τις δυνατότητές μας στην κατεύθυνση των στόχων για τους οποίους μας ψηφίσατε.

Ωστόσο, εκφράζουμε την ανησυχία μας για το μέλλον του Συλλόγου μας, που με κοπιαστικές προσπάθειες τον έστησαν στα πόδια του τα φιλότιμα ιδρυτικά μέλη του, μεταξύ των οποίων ο πρώτος Πρόεδρος του αιώνηστος καθηγητής Δημήτριος Γκοδοσάκης.

Τον κράτησαν δε όρθιο στα πρώτα δύσκολα βήματά του, ο άσβεστος πόθος όλων μας για την ιδιαίτερη πατρίδα μας και τα ακούραστα μέλη των προηγούμενων Διοικητικών Συμβουλίων και της Συντακτικής ομάδας της εφημερίδας μας.

Η ανησυχία μας αυτή, που ξεκινάει από το ότι τα μέλη και οι φίλοι του Συλλόγου μας, και προπάντων η νεολαία μας, δεν συμμετέχουν στο βαθμό που θα μπορούσαν, στις πλούσιες δραστηριότητες του συλλόγου μας (μαθήματα χορού, δημοσιεύσεις στην εφημερίδα, εκδρομές κλπ.), κορυφώθηκε από το απογοητευτικό γεγονός να ψηφίσουν στις τελευταίες εκλογές μόνο 56 από τα 350 μέλη.

Πιστεύουμε ότι ο Πολιτιστικός μας Σύλλογος, όπως όλοι οι πολιτιστικοί, αγωνίζονται για τη διατήρηση και καλλιέργεια των ισχυρών δεσμών με τις τοπικές πολιτιστικές παραδόσεις της χώρας μας που είναι το σπουδαιότερο φρούριο άμυνας μας και προπάντων της Νεολαίας μας ενάντια στον ψυχοφθόρο και κερδολαγνό ξενόφερτο τρόπο ζωής.

Γι' αυτό καλούμαστε όλοι μας και ιδιαίτερα η νεολαία μας, να δώσουμε όσες δυνάμεις μας περισσεύουν για την ευόδωση των πολιτιστικών στόχων του συλλόγου μας.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος
Ελισάβετ Σιγλίδου-Ρέτζιου

Η Γ. Γραμματέας
Μαρία Λαζίδου-Κατσελίδου

Η 26η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Το εμβλημα του νέου κόμματος θα είναι ο πλάτανος, «ο οποίος από την αρχαιότητα ήταν σύμβολο ταυτισμένο με τη σκέψη», όπως σημείωσε ο κ. Χαραλαμπίδης σε δηλώσεις του.

ΝΕΟ ΚΟΜΜΑ από τον συμπατριώτη μας Μιχάλη Χαραλαμπίδη

Στις 29/11/99 ανακοινώθηκε από τον Μιχ. Χαραλαμπίδη, η ίδρυση ενός νέου κόμματος με τον τίτλο **ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ**.

ΠΑΘΟΛΟΓΟΑΝΑΤΟΜΙΚΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Η κόρη της συμπατριώτισσάς μας Κας Βούλας Βογατσά-Ζαφειράτου, ιατρός **ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΖΑΦΕΙΡΑΤΟΥ**, Παθολογοανατόμος, Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών, άνοιξε Παθολογοανατομικό Διαγνωστικό Κέντρο στη **ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ, 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 23. Τηλ. Ιατρείου: 27.94.570 - Οικίας: 25.23.655, Κινητό 0944147035, Fax 27.94.570.**

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 μ.μ., εκτός Σαββάτου και ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ.

Το εμβλημα του νέου κόμματος θα είναι ο πλάτανος, «ο οποίος από την αρχαιότητα ήταν σύμβολο ταυτισμένο με τη σκέψη», όπως σημείωσε ο κ. Χαραλαμπίδης σε δηλώσεις του.

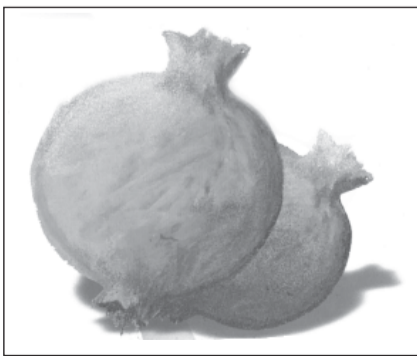
Είκοσι έξι χρόνια μετά, ο λαός μας συνεχίζει να τιμά τα παιδιά του, που με αυτοθυσία αντιτάχθηκαν στο καθεστώς της Χούντας για ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ και ΛΑΪΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ, για ΨΩΜΙ-ΠΑΙΔΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Συνεχίζει και σήμερα ο λαός μας να γιορτάζει αυτή την ηρωική εξέγερση, κρατώντας ζωντανά τα οράματα και τα ιδανικά των αγωνιστών του Πολυτεχνείου, που παραμένουν πάντα επίκαιρα και εμπνέουν τη νεολαία και το λαό μας δίνοντάς τους δύναμη να αντισταθούν στα σχέδια της νέας τάξης πραγμάτων.

Μ. Κανδύλη

ΜΗΝ ΞΕΧΑΣΤΕ ΤΟ ΡΟΔΙ...

ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ!

HOTEL ANΘΗ
ΚΑΔΟΓΛΟΥ ΚΛΕΑΝΘΗ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ 1 - ΦΕΡΕΣ
☎ 0555 / 24.201 - 22.091
FAX 0555 / 24.201